



# Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

2003. január

Ára: 110 Ft

IX. évfolyam 1. szám



Téli csend

Fotó: Turcsányi

*Petőfi Sándor*

## A puszta, télen - részletek -

...

*Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,  
Alant röpül a nap, mint a fáradt madár,  
Vagy hogy rövidlátó  
Már öreg korától,  
S le kell hajolnia, hogy valamit lásson...  
Igy sem igen sokat lát a pusztaságon.*

...

*Most uralkodnak a szelek, a viharok,  
Egyik fönny a légtérben magasan kavargó,  
Másik alant nyargal  
Szikrázó haraggal,  
Szikrázik alatta a hó, mint a tűzkő,  
A harmadik velök birkozni szembe jő.*

...

*Mint kiűzött király országa széléről,  
Visszapillant 'a nap a föld pereméről,  
Visszanéz még egyszer  
Mérges tekintettel,  
S mire elér szeme a tulsó határra,  
Leesik fejről véres koronája.*

\*\*\*

**Tisztelettel emlékezünk  
Petőfi Sándor születésének  
180. évfordulójára.**

## A TARTALOMBÓL

60 éve történt .....	2. oldal
Vöröskeresztes hírek .....	2. oldal
Köszönjük, hogy gondoltak ránk .....	4. oldal
Karácsony a kollégiumban .....	4. oldal
Sikeres rendezvényeink .....	5. oldal
A Kulturális Alapítványról .....	6. oldal
Az ígéret szép szó... kommentár nélkül .....	6. oldal
Nyitott könyv - nyugdíjas oldal .....	7. oldal
Szentandrás magyarok .....	7. oldal
Karácsonyi kézműves kiállítás .....	8-9. oldal
Önkormányzati hírek .....	10-11. oldal
Az ipartestület hírei .....	15. oldal

## MEGHÍVÓ

TÉL-FÉNY címmel fotókiállítás nyílik  
2003. január 22-én, szerdán 17 órakor  
a Könyvtárban.

# ANYAKÖNYVI HÍREK

## HÁZASSÁG

2002. december 14-én Vérten György és Szin Emma, december 21-én Bagdi Sándor és Balla Andrea kötött házasságot.

## SZÜLETÉS

2002. október 26-án Bandrus Zsolt és Krajcsovicz Anikó szülőknek ROLAND, október 27-én Nyemcsok Zsolt és Tóth Júlia szülőknek EDINA, október 30-án Csabai Lajos és Szilágyi Gabriella szülőknek BÁLINT ISTVÁN, november 25-én Bondor Attila és Kondor Edit szülőknek BÍBORKA, december 6-án Gugolya Mihály és Győri Andrea szülőknek BENCE utónevű gyermeke született.

## HALOTTAK

### Római Katolikus szertartás szerint eltemetett halottaink

BENCSIK ANTAL (1944-2002) Jókai u. 3. szám alatti lakos hosszantartó betegség után november 8-án meghalt. Gyászolják: testvérei, nagynénje, unokatestvérei és rokonsága.

GYŐRI FERENC (1955-2002) Hunyadi u. 72. szám alatti lakos november 11-én váratlanul meghalt. Gyászolják: testvérei, nagynénje, unokatestvérei és a rokonsága.

MAROSÁN DEMETERNÉ, GAZSÓ KATALIN (1913-2002) Petőfi u. 24. szám alatti lakos, hosszantartó betegség után november 20-án elhunyt. Gyászolják: fiai, leányai, unokái és a rokonsága.

PÁSZTOR JÁNOSNÉ, PARAJ EDIT (1950-2002) István kir. u. 17. szám alatti lakos november 20-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolják: férje, fia, menyje, unokája, rokonsága.

MAJOR IMRE (1935-2002) Szarvas, Szabadság u. 7. szám alatti lakos november 21-én váratlanul meghalt. Itt temették. Gyászolják: felesége, leányai, vejei, unokái és a rokonsága.

TÓTH IMRÉNÉ, SZITÓ ERZSÉBET (1912-2002) november 28-án csendesen elhunyt. Gyászolják: elhunyt testvéreinek rokonsága, meghalt férje rokonsága.

MOCHNÁCS PÁLNÉ, PETROV ÁGNES (1959-2002) Arany János u. 19. szám alatti lakos december 6-án váratlanul elhunyt. Szarvason temették. Gyászolják: férje, fiai, szülei, testvérei, férje szülei és testvérei és a rokonsága.

SZÍN FERENCNÉ, SZABÓ ERZSÉBET (1914-2002) budapesti lakos december 6-án hosszantartó betegség után elhunyt. Itt temették. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonsága.

SZÍN PÉTER (1919-2002) Arany János u. 43. szám alatti lakos december 15-én váratlanul meghalt. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, dédunokái és rokonsága.

HERKÓ FERENC (1909-2002) Szent András u. 21. szám alatti lakos december 21-én csendesen elpihent. Gyászolják: gyermekei, unokái, testvérei és a rokonság.

KÁROLY JÓZSEF (1924-2002) Dobó u. 1. szám alatti lakos december 21-én hosszantartó betegség után meghalt. Gyászolják: felesége, fiai, unokái, testvérei és a rokonsága.

ASZÓDI JÁNOSNÉ, FARKAS ERZSÉBET (1947-2002) Szent Imre u. 6. szám alatti lakos december 29-én hosszantartó szenvedés után csendesen elhunyt. Gyászolják: férje, fiai, menyje, unokája, édesanyja, rokonsága.

TIBA JÓZSEFNÉ, MRENA ANNA (1923-2002) Szent László u. 90. szám alatti lakos december 30-án rövid betegség után elhunyt. Gyászolják: fia, unokái, testvére és a rokonsága.

Ne feledd a tért, hol ők elestek,  
Az utolsó s a legjobb vitézek;  
Mind elmentek és kedves reményink  
Velök mentek, egy sírban enyésznek.  
Petőfi Sándor



## 60 ÉVE TÖRTÉNT

A doni katasztrófa áldozataira emlékezünk kegyelettel. Ez az emléklap községünk II. világháborús emlékművének avatására készült. Alkotója Lőrinc János Munkácsy-díjas festőművész.

## Vöröskeresztes hírek

Elmúlt a Karácsony és szeretnénk beszámolni arról, hogy a Vöröskereszt helyi szervezete mivel próbálta - lehetőségeihez mérten - szebbé tenni az ünnepeket. Tíz élelmiszer csomagot osztottunk szét a rászoruló idősök és gyermekes családok között. A csomagokban tartós élelmiszereket és szalonnacukrot helyeztünk el. Fűtetlen, hideg szobában várta a karácsonyt egy család. Sikerült egy kályhát szerezni, majd az egyik képviselőnk elszállította hozzájuk, így az ünnepekre meleg lett a kicsi szobában. Köszönjük a segítséget! Különböző méretű, új gyermekcipőket kaptunk, melyeket folyamatosan szétosztottunk a rászoruló gyerekeknek. Kívánunk - Vöröskeresztes tagjainknak, véradóinknak, és azoknak, akiknek még senki nem kívánt, - boldog új esztendőt a 2003-as esztendőben!

Vöröskereszt  
Helyi Szervezete

**MEGHÍVÓ****Kedves Barátaink!****Jóékonysági Bálunkat,**a hagyományosan jó hangulatú farsangi mulatságunkat,**2003. február 1-én (szombaton)****19.<sup>00</sup> órai kezdettel** rendezzük

a Művelődési Házban!

**Zene:** - Emeretta együttes**Belépő:** 1.800 Ft/fő**Jegyelővétel:** Pergamen papírboltban

és a Könyvtárban

**Vidékiek:** 66/218-964; 70/220-6882(Tóth Zoltánné)**tothzita@szarvasnet.hu****MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!**

A Farsangi Bál teljes bevételét az épülő Községi Ház (Faház) munkálataira fordítjuk.

**Békésszentandrás Baráti Szövetsége****MEGHÍVÓ****2003. január 25-én****/szombaton/ 19 órai kezdettel**

kerül megrendezésre a

**VÁLLALKOZÓK BÁLJA**

a helyi Művelődési Házban.

**Program:**♦ 19 órakor a Vértessy Tánc-  
Sportegyesület bemutatója

♦ 20 órakor birkavacsora

♦ éjfélkor tombolahúzás

A jó hangulatról zenekar gondoskodik.

Jegyek kaphatók az Ipartestület  
irodájában, valamint a Goda  
élelmiszerboltban.

Mindenkit szeretettel vár az

Ipartestület Elnöksége

# Hógyémántok

Koradélutáni napfényben ragyogott a kert. A havon megcsillan a tél talán legszebb varázslata, a hógyémánt. Gyermekekoromban rácsodálva kérdeztem:

- Ezek igaziak?

- Nem, de olyanok mint az igazi. - hangzott a válasz nagymamától.

Évek múlva az igazit is sikerült látnom, amikor Isztambulban a szultán és a mesés Kelet kincseit csodálhattam meg. Ámulva néztem a pompás koronákat, serlegeket, tálakat, öveket és a megannyi drágakövet.

- Minő ragyogás, fenségesen tündöklő valódi gyémántok! - lelkesedtem magamban.

Ám ekkor a kristályok fénye valami másra is rávilágított. Mennyi fájdalom, kín, gyötrődés és hány emberáldozat húzódik meg a csillogás mögött.

- Mi hát az igazi kincs?

A véráldozattal megszerzett ragyogás, a természet tűnő varázslata, vagy a lelkünkben felvillanó gyémánt, amit szeretetnek is mondunk?

A választ megkaphatjuk erre a kérdésre, ha léleképítő beszélgetésekkel megtöltjük a téli estéket. Régen volt ilyen nagy hó és tele a

kertünk gyémántokkal, csak szét kell nézni, ragyog, csillog, mint-ha megszólalna. Petőfi kincseiből ajánlok néhány sort szíves figyelmükbe.

B.M.

*Petőfi Sándor*

## A téli esték

*- részlet -*

Áldja istenét, kit Istene megáldott,  
Adván néki meleg hajlékot s családot.  
Milyen boldogság most a jó meleg szoba,  
S meleg szobában a barátságos család!  
Most minden kis kunyhó egy tündérpalota,  
Ha van honnan rakni a kandallóra fát,  
S mindenik jó szó, mely máskor csak a légbe  
Röpül tán, most beszáll a szív közepébe.



# Köszönjük, hogy gondoltak ránk...

Ezúton szeretnénk megköszönni a Kálvin úti és az István király úti Gondozóház nyugdíjasai nevében, hogy szebbé tették számunkra az ünnepeket.

- December 6-án a Szt. Erzsébet úti ovisok jöttek el hozzánk és együtt köszöntöttük a Mikulást. Köszönjük a gyerekeknek és az óvó néniknek a szép műsort!

- Egy jótékony Mikulás (egy vállalkozó) egy automata mosógéppel ajándékozott meg minket. Nagy volt a meglepetés és az öröm, hiszen ilyen nagy értékű ajándékot még nem kaptunk. Köszönet érte, ezzel megkönnyítette a gondozónők munkáját.

- A Mozgáskorlátozottak Egyesülete Mikulás-csomagot hozott a Kálvin úti és az István király úti nyugdíjasoknak egyaránt. Köszönjük!

- A Szt. László úti óvodából karácsonyi műsorral kedveskedtek a gyerekek és az óvó nénik. Megható és sokáig emlékezetes lesz számunkra!

- A cserkészek és a református gyerekek szintén ellátogattak hozzánk karácsony előtt. A kedves énekek könnyet csalogattak a szemünkbe.

- A Máltai Szeretetszolgálat konzerveket, Istenes Lajos cukrász süteményt ajándékozott az időseknek.

- A Szarvas és Vidéke ÁFÉSZ jóvoltából szaloncukrot oszthattunk szét a nyugdíjasoknak és a dolgozóknak.

- A katolikus vallású idős emberek lelki békéjét esperes úr biztosította a karácsonyi Szentgyónással és Szentáldozással.

A leírtakból látható, hogy milyen sokan fáradoztak azért, hogy szép és boldog karácsonya legyen a nyugdíjasoknak. Többeknek család hiányában az ő műsoraik, énekeik, ajándékaik jelentették az ünnepet. Hálásan köszönjük!

Virág Sándorné  
intézményvezető

## KARÁCSONY A KOLLÉGIUMBAN

December 19-én megrendeztük a kollégium hagyományos karácsonyi ünnepségét. A gyertyafényes vacsorát a szarvasi Somvirág együttes műsora követte. Az est igazi fénypontja az ajándékok átadása volt. Köszönjük támogatóinknak, hogy adományaikkal lehetővé tették azt, hogy a tanulóknak örömet szerezhettünk.

Révész Júlia  
kollégiumvezető

ARGOMEX Kft. - Kozák János; ART-KELIM Kft. - Czuczai Ernő; Bobvos János képviselő; DIEMME-TRADE Kft. - Mihalecz András; ELI-NETT Kft. - Melis Györgyné; Hévízi Róbert képviselő; KENZO Kft. - Babák Zoltán; Kovács Csilla; KÖRÖS-AQUA Kft. - Fabó István; Lázár Mária; Lénárt Zoltán; MOZZARELLA Kft. - Rohony Miklós; Révész Edit; SOVITAL Bt. - Sovány István; SZARVAS COOP Rt.; Tóth Zoltánné; Zalka Szövetkezet - Oláh Géza



## FELHÍVÁS AZ V. BÉKÉS MEGYEI GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI NÉPI KÉZMŰVES PÁLYÁZATRA 2003

A Békés Megyei Művelődési Központ, a Békés megyei Népművészeti Egyesület, a Békés Megyei Népművészeti Alapítvány és a Békéscsabai Diáktanya a népművészeti hagyományok továbbéléséért, a fiatalok alkotókészségének fejlesztése érdekében **gyermek és ifjúsági népi kézműves pályázatot hirdet.** A meghirdetők a Békés megyében élő, 25 évnél nem idősebb fiataloknak, általános és középiskolai diákoknak a néprajzi tájegységekre jellemző formavilág és díszítőelemek felhasználásával készített alkotásait várják. A pályamunkák természetes anyagokból (textil, agyag, szalma, csuhé, vessző, gyöngy, fa, bőr, tojás stb.) készített gyermekjátékok és használati tárgyak lehetnek. Egyéni alkotók maximum 5 darab, alkotókö-

zösségek (szakkör, kör, klub, osztály, stb.) maximum 15 darab pályamunkát küldhetnek be.

A pályázat díjazása: A díjazás korosztályonként történik.

**Gyermek kategória I.** 10 éven aluliak  
**Gyermek kategória II.** 11-15 év közöttiek

**Ifjúsági kategória** 16-25 év közöttiek  
A bíráló bizottság korcsoportonként az alkotóközösségeknek és az egyéni alkotóknak I., II., III. díjat ad ki. Továbbá számos, a szponzorok és támogatók által felajánlott különdíj kerül kiosztásra.

A pályázattal kapcsolatos tudnivalók: A pályázaton való részvétel feltétele a jelentkezési lap kitöltése. Beküldési határidő: 2003. január 31. Pályamunkák beküldési határideje és helye: **2003. április 2-11-e** hétköznapokon 8.00-17.00 óra között, Megyei Művelődési Köz-

pont, 5600 Békéscsaba, Luther u. 6., telefon/fax: 66/442-122.

A pályamunkákon szerepeltetni kell: iskola és az egyén vagy csoport neve, címe, az alkotó (alkotók) életkora, az alkotás becsült értéke, a felkészítő tanár vagy mester neve és címe.

A zsűrizés időpontja: 2003. április 12. A kiállítás megnyitó és a díjkiosztás időpontja: 2003. április 25. A kiállítás helye: Diáktanya, Békéscsaba, Kinizsi u. 20. A kiállítás megtekinthető: 2003. április 25-május 18-ig, naponta 10.00-16.00 óráig. A kiállított anyagok bontása után az átvétel: 2003. május 19-23-ig, naponta 8.00-17.00 óráig a Megyei Művelődési Központban.

Örömmel fogadjuk mindazon cégek, szervezetek, alapítványok adományait, akik egyetértenek pályázatunk tartalmával.

\*\*\*

Jelentkezési lap a Könyvtárban!

# Sikeres rendezvényeink

A Mozgáskorlátozott Egyesület 2002. év december 15-én du. 2 órától tartotta hagyományos Karácsonyi ünnepségét. Öröm volt látni, hogy sorstársaink nagy létszámban voltak jelen (kb. 180 fő). Megtisztelte ünnepségünket Kozák János alpolgármester úr, Horváth Sándorné az Ipartestületől, Dobosné Tapolyai Emőke református tiszteletes asszony, aki ünnepi köszöntőt mondott. Vendégeink voltak Öcsödől, Szarvasról, Örménykútról. A Túrkevei Madarász Károly Népdalkör - mely 30 éves múltat tekint vissza - szórakoztató műsora nagy sikert aratott. Vezetőjük dr. Hajnal Ferencné 23 éve jár vissza szülővárosába, Túrkevére 2-3 hetente az együttest vezetni, ugyanis 23 éve Szegeden lakik. A megvendéglés után Dallos Gizike, szervezetünk régi barátja, műsorával zárta ünnepségünket. (Közben kihúztuk a tombolát sok-sok nyereménnyel). Tagjaink ajándécsomaggal távoztak ünnepségünkről. Rákövetkező héten a bizalmiak meglátogatták idős, betegágyhoz, helyhez kötött tagjainkat, kellemes ünnepeket kívánva egy karácsonyi csomag kíséretében. A két Szociális Intézmény tagjai, dolgozói és a klubnál tartozási munkát végző emberek is részesültek az ajándécsomagokból. Szervezetünk 600 csomagot készített, melynek tartalmához hozzájárult anyagilag az Önkormányzat, a képviselő-testületből támogatóink és maga az Egyesület. Köszönjük tagjainknak áldozatkész társadalmi munkájukat,



Fotó: Turcsányi

tombolatárgyakhoz nyújtott anyagi segítségüket. Köszönjük a Művelődési Ház, Könyvtár vezetőinek, dolgozóinak segítőkészségüket. Köszönet illeti meg azokat a vállalkozókat, kft-k vezetőit, akik tombolatárgyakkal segítették szervezetünket. Következő nagy volumenű szervezésünk a 2002-es Szilveszter. Az előkészületek elég változékony időben zajlottak. Sajnos Szilveszter este megjött a kegyetlen hideg, szeles idő, szakácsaink ennek ellenére ízletes vacsorát főztek. A jelenlevők közül (237 fő gyerekkel együtt) kérdezték, miért vagyunk ilyen sokan? -

Azt feleltem, a „bevételi oldalnak kiadási oldala is van.” Jól megfértünk, igaz, nagy körültekintéssel terítettünk meg. Rég nem látott jóbarátok találkoztak össze ezen az estén. Színvonalassá tette Szilveszterünket Kozák János köszöntője és az általános iskola három tanulójának műsora, melyet csendben végighallgattak a jelenlevők. Köszönet a diákoknak, a felkészítő tanító néniknek, hogy a téli szünetben is vállalták a szereplést. Ízletesen elkészített vacsora került az asztalokra, melyet jó étvágyal elfogyasztottak. Az idősebb, a középkorostály a fiatalokkal együtt ropták a táncot hajnal 5 óráig, melyet csak a tombolahúzás szakított félbe. Zenét az EMERETTA Együttes, Turcsányi Lajos és zenekara szolgáltatva (köszönjük becsületos, odaadó munkájukat).

Tombolatárgyakhoz hozzájárultak: KORIVIX Bt. Csípai László vállalkozó, 100 Ft Bt. Folytánné Pálinkás Ildikó, TŰZÉP Bagi Jánosné, Cuki Cukrászda Mrena Orsolya, Vasipari Rt. Szarvas, Turcsányi Lajos zenész, Házitextília és Mintakártya Ker. és Szolg. Kft., ÁFÉSZ. Köszönjük a tombolavásárlást. Másnap már hidegben, de ragyogó napsütésben végeztük el az utómunkálatokat. Elszámolásunk jól zárult. Az Egyesületünknek maradt bevételből a gyögymasszörnek eszközöket vásárolunk, hogy sorstársaink gyógyulását elősegítsük, helyben, díjmentesen. E két sikeres rendezvény után a kedves újságolvasóknak boldog új esztendőt kíván az Egyesület vezetősége és tagjai nevében:

*Tóth Mihályné*  
Egyesület elnöke



Fotó: Turcsányi

## Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság

Tagjai: Benedek Erika, Bódi Mária, Fabó István, Horváth Sándorné,

Molnár Imre Zoltán, Sinka Csaba

Megbízott felelős szerkesztő: Bódi Mária

Készült: SZARVASPRESS Bt. Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

Mottó: „Ész nélkül lehet élni. De minek.”  
Na, a kultúra is ilyen...

## A Kulturális Alapítványról

Éppen tizenkét esztendeje, hogy az akkor minden tekintetben új képviselőtestület elhatározta a Kultúrház bővítését. Ez az építési beruházás elég jelentős anyagi ráfordítást igényelt a község költségvetéséből, az I. ütem is több mint négymillió forintot. Tudvalévő, hogy a község nem ÁFA visszaigénylő, így a rendelkezésünkre álló pénzből még ÁFA-t is fizetnünk kellett volna. Ezért megalapítottuk a Békésszentandrás Kulturális Fejlődéséért Alapítványt, és az Alapítvány lett a Kultúrház bővítésének beruházója. És visszaigényelhetette az ÁFA-t. Hát így született meg az Alapítványunk, amely most elmondhatja, hogy teljesítette eredeti küldetését. A Kultúrház ma már kulturált Ház. Előcsarnokkal, büfével, ruhátárral, vizesblokkal rendelkező nagy terem - megújult színpadi világítással, függönnyel és hangosítással. Közösségi kis-

terem a tetőtérben, és új, szép könyvtár, ahol kiállításokat is lehet rendezni. A színpadhoz külön lépcsőházzal megközelíthetően kétnemű tágas öltözők, zuhanyozók kapcsolódnak, amelyek valóban kulturált színpadi fellépést tesznek lehetővé. Az idén a régi épületszárny tetőszerkezete kapott legalább 30 évre szóló megnyugtató felújítást. Természetesen községünknek ez nem kevés pénzbe került - többek között a Mozi ára is ide ment - , de köszönet a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának is, amely 1999-ben, 2000-ben és 2001-ben összesen 5,5 millió Ft-tal támogatta a beruházást, Dr. Szabó Gábor volt államtitkár Úr közbenjárásával. Úgy, hogy a Ház rendben van, és örömmel várja, hogy a művelődés, a kultúra, a tanulás, az önképzés új és új ötleteinek nyújtson otthont. Természetesen támogatókra ezután is nagy

szükségünk van, hiszen a folyamatos bővítés-szépítés, hol kiállítási paravánokat, hol székeket, hol könyveket, hol egyéb vásárolnivalókat tesz szükségessé. Így ezúton is kérem Önöket, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-ával, vagy nemes célra szánt nélkülözhető forintjaikkal támogassák Alapítványunkat. A teljesség igénye nélkül a 2002. évi eddigi bevétele: 1.770.850 Ft, kiadása 1.710.818 Ft, amelyből - csak a legfrissebb élményeket említve - a Kossuth-szobor felállítását, vagy Dr. Virág Gábor „Kishegyes” című könyvének megjelenését segítettük. A kuratórium döntése értelmében a befolyt 1%-okból az alábbi támogatások születtek:  
Szt. László utcai óvoda: 35 eFt  
Szt. Erzsébet utcai óvoda: 25 eFt  
Bölcsőde: 15 eFt  
Művelődési Ház gyermekműsor: 50 eFt  
Összesen: 125 eFt

Személyi kérdésekről: Az alapítvány kuratóriumi elnöki tisztségéről a 2002. október 20-án életbe lépett összeférhetetlenségi törvény miatt le kellett mondanom.

A kuratórium tagjai:  
Benedek Erika (könyvtáros)  
Bódi Mária (tanítónő)  
Gazsó János (mezőgazdász)  
Kozák János (mérnök)  
Molnár Imre (isk. igazgató), akik még ebben az évben megválasztják maguk közül az új elnököt.

Utódomnak tisztelettel és szeretettel kívánok legalább annyi sikert és jól végzett munka utáni örömet, mint amennyit nekem adott az eltelt 11 év. Külön megköszönöm a Kuratórium tagjainak és Balla Andrásné (Kiss Erzsébet) pénzügyi vezetőnek az Alapítványban kifejtett munkáját.

Tisztelettel:

Kozák János

## AZ ÍGÉRET SZÉP SZÓ... KOMMENTÁR NÉLKÜL

„Nem lesz gázáremelés egyáltalán. Most mondom, 20 évre, hány évre ígérjem meg? Nem lesz gázáremelés”

2002. április 18-án az M1 Aktuális című műsora

Medgyessy Péter ígérete a választóknak

„Kovács László nyomatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy nem emelik a lakossági gázárakat.”

2002. április 15-én - MTI tudósítás

Kovács László ígérete a választóknak

„Lassan mondom, hogy az ország minden választópolgára megértse. Megértse Orbán Viktor is: nem lesz tandíj, lesz viszont alacsonyabb diákhitel-kamat. Nem lesz fogyasztói gázár-emelés, lesz viszont rezsitámogatás és magasabb családi pótlék.”

2002. április 11-én a tv2 adása

Lendvai Ildikó a választóknak tett ígérete

2003. JANUÁRI TÉNY - A lakossági földgáz ára 12 százalékkal, az infláció feletti mértékben emelkedik. Az MSZP-SZDSZ kormány a tervezett infláció mértékének háromszorosával növelte a lakossági földgáz árát, drasztikus terheket róva ezzel a családokra, a magyar adófizetőkre.

Szerkesztette:

Domokos László  
országgyűlési képviselő

## FARSANGI MULATSÁG



2002. FEBRUÁR 22.

Békésszentandrás Művelődési Ház

A Csavargó Magyar Motoros Baráti Kör  
örömmel – vigassággal vár mindenkit!

A JÓ HANGILATRÓL AZ EMERETIA GONDOSKODIK!

Egész éjszaka vetélkedők.

Vacsora: Babgulyás / Körömpörkölt

Belépő: 1.000,- Ft. mely a vacsorát is tartalmazza!

A RENDEZVÉNY NEM ZÁRTKÖRŰ!

# Nyitott könyv - Nyugdíjas oldal

Újra kinyitom a könyvet, lásuk mi van benne?

Békés, holdog, szeretetben, erőben, egészségben gazdag új esztendő kívánok minden kedves újságolvasónak! Az év legszebb és számomra a legfontosabb ünnep elmúltával szeretném néhány gondolat erejéig „elmesélni” egyesületünk karácsonyi ünnepségét. A legszebb ünnep! Miért? Mert a szeretet, a békesség ünnepe. A megbékélés, a megbocsátás, egymás megbecsülésének az ünnepe. Nem hivalkodó, nem magamutogató, hanem a „csendes” egymás felé forduló szeretet, békesség ünnepe, ahol a kis családból, nagy család lesz - szeretetben és békességben. Ilyen volt az ünnepségünk! Hiszen a szülők, nagyszülők együtt „izgultak” a szereplésért, hogy a gyermekhangoktól legyen csilingelő, boldog a karácsony. Nincs is annál szebb, mint mikor szereteteinkkel együtt énekelünk, verselünk. Köszönöm azoknak a szülőknek,

nagyszülőknek, akik betanították és szerepelni engedték gyermekeiket, unokáikat! A felújítás alatt álló „HÁZ” nagytermét zsúfolásig megtöltötték az ünnepelni vágyók - amit mindenkinek köszönök - és a közös éneklés külön „ajándék” volt a számomra, hiszen egy emberként énekelt a teremben mindenki!

Több rendezvényünk maradt el a felújítás miatt, de úgy gondoltuk, hogy a legszebb ünnep ne maradjon el, hiszen azt mindannyian megértjük, hogy nekünk kell alkalmazkodnunk a felújítási munkákhoz és végső soron ez értünk is van. Sok segítséget kaptunk, ami segített, hogy szép és „gazdag” legyen a KARÁCSONY, amit mindenkinek köszönünk! Most szóljon a „hála” szava támogatóinkhoz: Önkormányzat, Czuczai Ernő, ÁFÉSZ, 100 Ft-os Bolt, a fellépő gyerekek, az irodalmi színpad és nem utolsósorban a sütemény bemutató („Ki mit tud sütni?”) résztvevő 9 fajta

sütemény készítői, hiszen mindez együtt segített abban, hogy gazdagon terített legyen a „Karácsonyi asztal”. Köszönnet a lebonyolítás segítőinek. Vezetőségi tagjaink elvitték az ágyban fekvő betegeknek a csomagokat és szeretetünket. A tombola húzás volt a gyermekek öröme, mert ők, mint kis angyalkák röpködve hordták a tombolákat (sok dolguk volt!), öröm is volt nekik és ezt a percet várták. Volt, aki húzta, voltak, akik megosztva hordták, de mindenki a főnyeremény húzását várta, hiszen az volt az est fénypontja, mindenki azt szerette volna megnyerni - nos, úgy gondolom, hogy kellően felesigáztam az érdeklődést - az est főnyereménye, egy téli, havas mézeskalács falu volt! Bohák Mónika ifjú népművész adománya, amit köszönünk. Aki megnyerte, azonnal felkínálta, hogy törjünk belőle, de nem kezdtük meg, hogy vigye csak haza.

A süteménybemutató 1. helyezett Hóember tortáját elosztottuk, mindenki kapott egy kis falatot - persze volt, aki nem hagyta ki, hogy jövőre nagyobbat kell sütni és akkor több jut belőle. Ilyen szeretetteljes hangulatban telt el az ünnepség.

Egyesületünk februárban tartja évi soros közgyűlését. Közben készülünk a 20 éves jubileumi ünnepségünkre - ugyanis december 21-én volt húsz éve, hogy megalakult a jogelőd Nyugdíjas Klub. A házban folyó munkálatok miatt maradt el a rendezvény, de ami késik, nem múlik! Március végén megtartjuk a Jubileumi ünnepséget és a Házavatást is egyben. Már van tombola felajánlásunk, amit előre köszönünk: Oláh Géza Zalka Szöv., Melis ABC.

Ezekre készülve és a hideg, havas téli napon hófúvások közepette a mielőbbi tavaszt várva becsukom a könyvet, kívánva mindenkinek jó erőt, egészséget.

Demcsák Andrásné

## Szentandrási magyarok

# ELSZIGETELTEN A SZÓRVÁNYBAN

Ha a Bánság szórványvidéknek számít a magyar közösségek szempontjából, akkor a Temes megyei Szentandrás a szórványok szórványa. A részben Erdélyből, részben bánsági magyarok falvakból az utóbbi évtizedekben idetelepült családoknak valójában még nem is volt idejük, sem erejük igazi közösséggé összeforrni. Nem hivatalos adatok szerint 145-en - a lakosság 2,7%-a - vallották magukat magyarnak Szentandrás községben, a merczyfalvi (Carani) és a temeskovácsi (Covaci) családokat is ideszámítva. Magyar nyelvű elemi oktatás utoljára az ötvenes években volt a községben (akkor is csak Merczyfalván). A katolikus pap kéthetente tart itt háromnyelvű - magyar, német és román - szentmisét. Szász Enikő megyei tanácsos a múlt héten RMDSZ-találkozóra hívta a szentandrási magyarokat, ahova részben szervezési okokból, Tóth Zoltán RMDSZ-elnökön kívül alig néhány

asszony jött el. RMDSZ tisztújításra így nem kerülhetett sor, de jó alkalom volt ez a beszélgetésre, a bánsági magyarságtól, de valójában egymástól is elszigetelt magyar családok sajátos gondjainak felvetésére.

Szász Enikő kezdeményezésére - aki a helyi RMDSZ szervezetet is létrehozta -, Szentandrás község testvérkapcsolatra lépett a Békés megyei Békésszentandrásal. Ez a testvérkapcsolat, amely javítja ugyan az eurorégiós statisztikákat, a helyi magyarság részvétele szempontjából sajnos nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A szentandrási önkormányzat tagjai már többször is ellátogattak a testvértelepülésre, onnan is érkeztek vendégek, de a magyar családok gyakorlatilag kimaradtak ebből az együttműködésből. Pedig tévedés ne essék: zömmel magyar iskolát járt, magyar kultúrán nevelkedett, magyarul szépen beszélő emberekről van szó! A magyarságtudat megőrzése azonban már gondot okoz a következő nemzedéknek: a magyar iskoláztatás lehetőségének

hiánya a teljes asszimiláció felé sodorja a fiatalságot. Persze, kivételek is vannak: az erdélyi származású Kozma család Temesváron iskoláztatja gyermekét és mint a beszélgetésen jelen levő Kozma Erzsébettől megtudtuk, ugyanezt teszi testvére is. Kézenfekvő azonban inkább a helyi román nyelvű általános iskolába fratni a gyereket. Megyei tanácsosunk a fakultatív magyar nyelv és irodalom oktatás beindítását ajánlotta a helybelieknek, ami néhány bánsági szórványtelepülésen már sikeresen működik. Ebben az elszigeteltségben nagy jelentősége lehet a magyar médiához való hozzáférhetőségnek: magyar sajtó, rádió, magyar tévéműsorok. Szentandráson működik ugyan kábeltelevíziós szolgáltatás, a temesvári székhelyű TimSat cég tulajdona, de a helyi magyarok tiltakozása ellenére kiiktatták a fogható műsorok közül az egyetlen magyar nyelvű adót, a Duna Televíziót is. A beszélgetés alkalmával kiderült: a szentandrási magyarok nem

sokat tudnak a Magyar Igazolványról, még kevesebbet az általa biztosított kedvezményekről. A múlt csütörtöki találkozó után, ahol Horváth Béla, a temesvári információs iroda képviselője bemutatta a kedvezménytörvényt nyújtotta lehetőségeket, különös tekintettel az oktatási és utazási kedvezményekre, remélhetőleg megnő a Magyar Igazolvány iránt érdeklődők száma (eddig mindössze egyet igényeltek Szentandrásról). A vita során az is felmerült, hogy a helyi magyar közösségépítés ügyét segíthetné egy jól sikerült magyar bál, amire legközelebb farsangkor kínálkozna jó alkalom. A Tóth Zoltán közigazgatás vezető RMDSZ-szervezetnek a következő időszakra ez fontos feladata lesz, de napirenden lesz a fakultatív magyar oktatás beindításának kezdeményezése, valamint aláírásgyűjtés megszervezése is a Duna Televízió ügyében.

Pataki Zoltán  
A temesvári  
Heti Új Szó nyomán

„Magyar vagyok: lelkem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el! a világot nem szegényíteni kell, hanem gazdagítani. Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha meg nem őrzök magamban minden színt, minden kincset, ami az emberiséget gazdagítja. A magyarság színét, a magyarság kincsét!”

(Babits Mihály)

# Karácsonyi kézműves kiállítás

- Nagyon szép kiállítást láthattunk advent idején a Könyvtár Galériájában. Kinek az ötlete volt ezt megrendezni? - kérdeztem Szabó Editől.

- A nyáron rendeztünk egy festménykiállítást és -vásárt. Ennek hatására Zeitler Róbertné megkeresett azzal, hogy karácsony előtt lehetne-e egy olyan kiállítást csinálni, ahol a szentendrési kézművesek munkáit bemutatnánk, és azokat meg is lehessen vásárolni. Természetesen jó ötletnek tartottuk, és közösen nekiláttunk ennek megszervezéséhez. Felkerestük a községben élő alkotókat; meghívókat, plakátokat, szórólapokat készítettünk. Végül két napig dolgoztunk azon, hogy szép esztétikai látvány fogadja a látogatókat. Nagy öröm az, hogy ennyi kézműves van településünkön, akik ezt a fajta kultúrát megpróbálják éltetni.

- Kik állították ki az alkotásaikat?

- 25 kézműves, közülük 15 helyi és 10 vidéki (Gyomaendrőd, Hunya, Szarvas, Öcsöd, Kunszentmárton).

Név szerint:

Békésszentandrás

Balogh Lászlóné - horgolt terítők

Bohák Jánosné - szövő

Bohák Mónika, a Népművészet Ifjú Mestere - mézeskalács-készítő

Bolgár István - sallangkészítő

Csernus Tímea - mézeskalács-készítő

Dorogi Imre - kosárkötő

Gazsó Dóra - fazekas

Kiss Éva - textil és papírmunkák

Klimaj János, Népi Iparművész - fafaragó

Lázár Mihályné - virágkötő

Lénárt Zoltánné - virágkötő

Petrás Ernőné - hímzés

Szabó Edit - gyékény-, szalma-, csuhé-tárgykészítő

Szatmári János - tetődísz és fémdíszműűru-készítő

Zeitler Róbertné - szövő

Vidékiek:

Bencsik Márta, Öcsöd - gyékény-, szalma-, csuhé-tárgykészítő

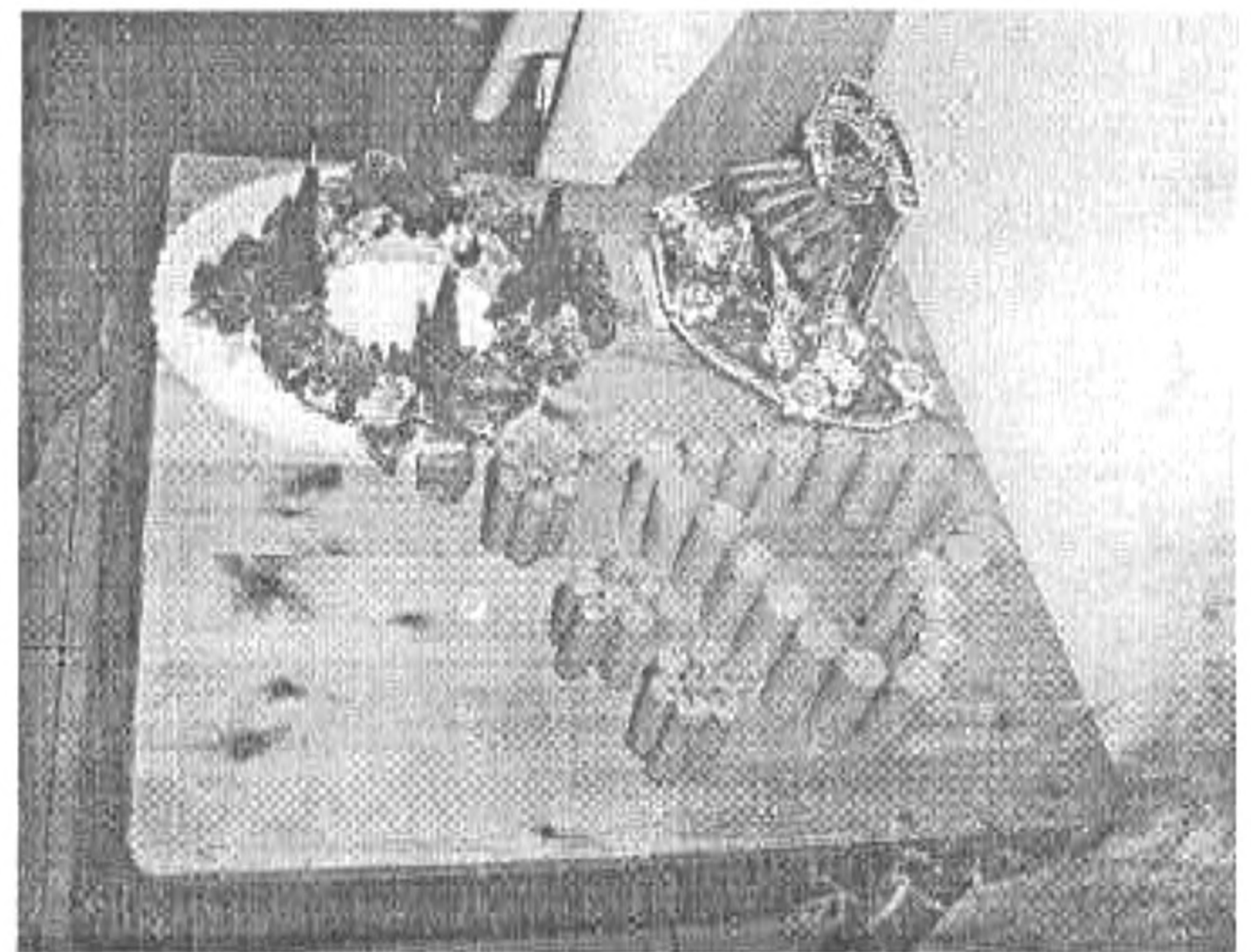
Greksza Mihály, Szarvas - amatőr festő

Karácsony Iлона, Kunszentmárton - gyékény-, szalma-, csuhé-tárgykészítő

Keserű Zsuzsa, Szarvas - mézeskalács



A megnyitó



Bencsik Márta (viaszgyertya), Lénárt Zoltánné (adventi koszorú), Bohák Mónika (mézes - Betlehem) munkái



A kiállítás legfiatalabb résztvevője: Sonkoly Tamás...



...és a legidősebb: Dorogi Imre



Komár Ella, Szarvas - fazekas  
 Papp Imréné, Gyomaendrőd - esuhé-tárgykészítő  
 Roósz Józsefné, Hunya - hímző  
 Sonkoly János, Szarvas - faműves-tárgyrestaurátor  
 Sonkoly Tamás, Szarvas - fajték-készítő  
 Urbancsok Judit, Szarvas - amatőr festő

- *Milyen tapasztalataitok vannak? Melyik volt a legsikeresebb termék?*  
 - Nagyon örültünk, hogy olyan sokan megtiszteltek bennünket. Az ünnepélyes megnyitót Pál Miklósné, a Békés Megyei Népművészeti Egyesület elnöke mondta. Már-már kezdtük azt érezni, hogy kicsi a Könyvtár. Nagyon megtisztelő volt, hogy Öcsöd polgármestere, Molnár Bálint is részt vett ezen az ünnepségen. Azt is sikernek könyvelhetjük el, hogy a kiállítást sok százan nézték meg. Az András-napi búcsú után a gyomaiak és a hunyaiak is nagy számban látogattak el hozzánk. A szarvasi óvodások külön buszt fogadtak, hogy megnézzék a kiállítást. Hogy mennyire tetszett a látogatóknak? Válasz erre a vendégkönyvbe írt sok dicséret és elismerés. A legsikeresebb termékek a szalmadíszek voltak. Nemcsak a karácsonyfát ékesítik ezekkel a díszekkel, hanem az ajtókat, ablakokat különböző kopogtatók kifüggesztésével. A karácsonyhoz tartozik a mézeskalács is, ami szintén sikeres terméknek mondható.

- *Lesz-e jövőre is az idejéhez hasonló adventi bemutató és vásár?*  
 - Természetesen, szeretnénk jövőre is megrendezni. Már ezen a kiállításon voltak olyanok, akik jelezték, hogy ők is foglalkoznak valamilyen kézműves dologgal, és szeretnék jövőre eljönni. Elsősorban helyi lakosokat várunk, de a szomszédos településről is vannak érdeklődők.

- *Terveitek?*

- A gyerekekkel havonta egy alkalommal játszóházi foglalkozást tartunk, ahol kézműves tevékenységgel ismerkednek. Nyáron egy hétig, mindennap más-más alapanyaggal dolgozunk. Jó lenne, ha őseink mestersége nem halna ki, megőriznénk a népi kultúrát. Ennek érdekében szervezzük játszóházi foglalkozásainkat.

Végül Pál Miklósnét szeretném idézni: „...Ez a kiállításmegnyitó egyben egy közösségi alkalom is, mégpedig akik most itt kiállítottak, tudom, hogy ismerik egymást, de bízom benne, hogy elgondolkodnak azon, hogy egy alkotói kört hozzanak létre...”

- *Köszönöm a beszélgetést.*

Bódi Mária

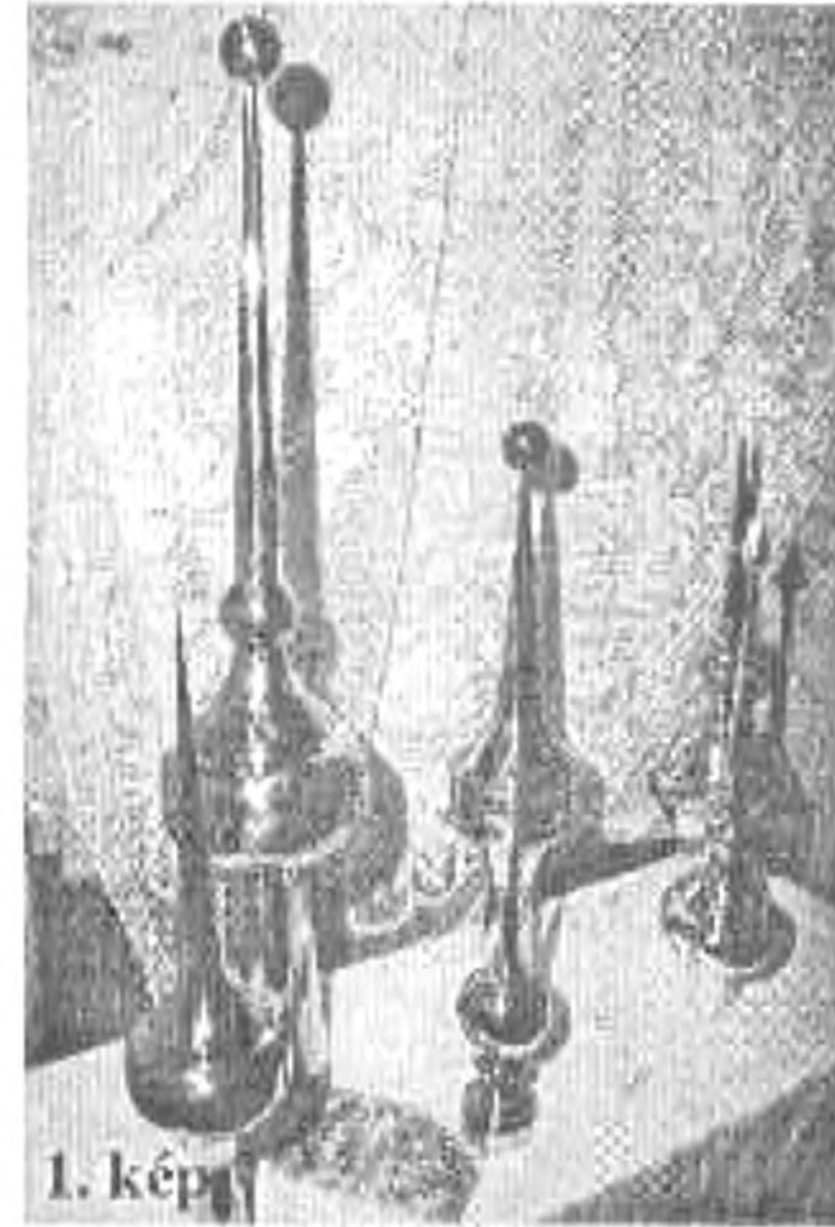
„Az igazi hagyomány sohasem a múlt élethű visszaállítására törekszik, hanem arra, hogy elébe álljon annak a pusztulásnak, amit az idő, a feledékenység, a dolgok természetes halála elhoz közénk.”

(Csoóri Sándor)

1. kép: Szatmári János munkái  
 2. kép: Klimaj János munkái  
 3. kép: Petrás Ernőné munkái  
 4. kép: Roósz Józsefné munkái

5. kép: Csernus Tímea és Balogh Lászlóné munkái  
 6. kép: Kiss Éva munkái  
 7. kép: Zeitler Róbertné munkái  
 8. kép: Karácsony Ilona munkái

A fotókat készítette: Turessányi Lajos



1. kép



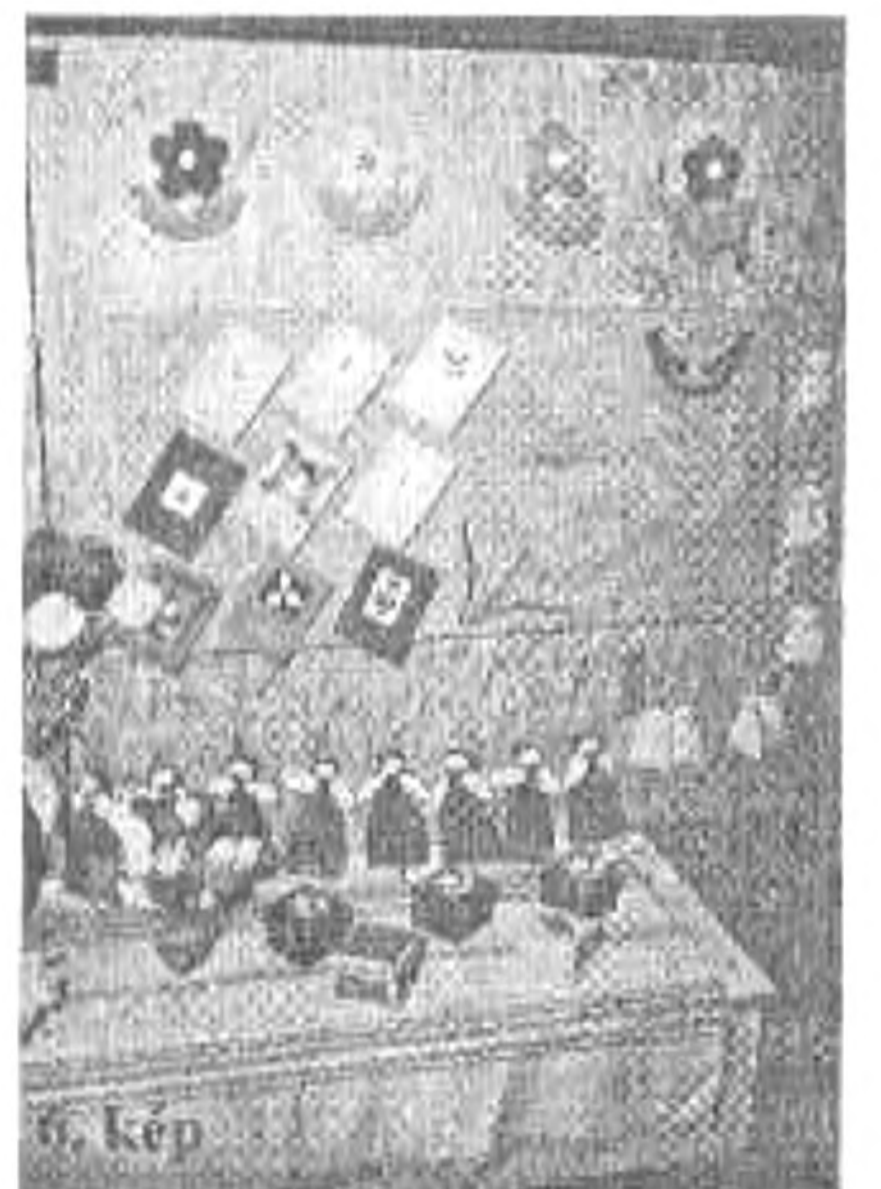
2. kép



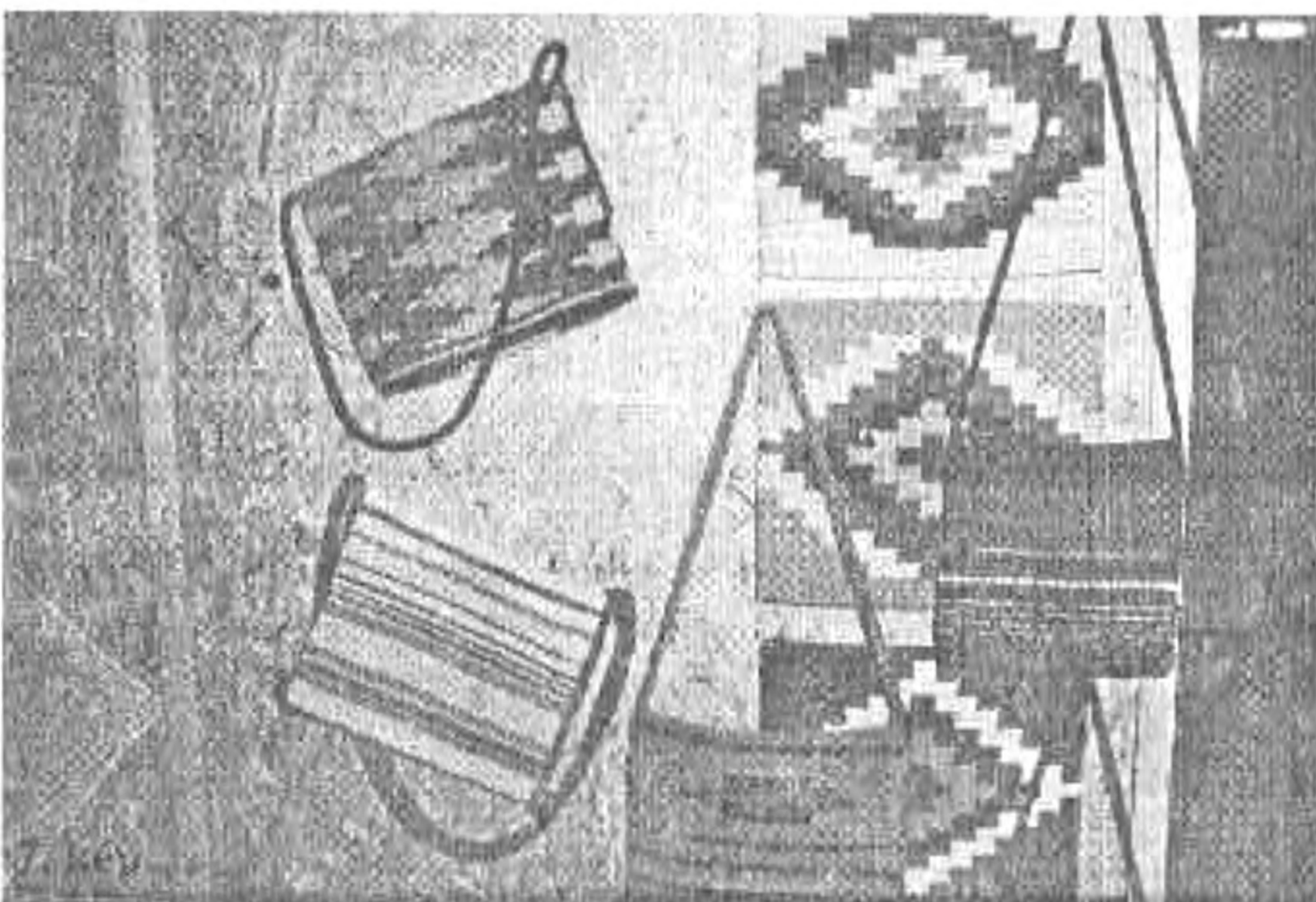
3. kép



5. kép



6. kép



# ÖNKORMÁNYZAT

Szinte nem múlik el a tél úgy, hogy ne értesüljünk olyan tragédiáról, amelyet a kellően még nem megvastagodott álló- és folyóvizek jégtakarójának beszakadása okozott. Mivel a mentésbe bevonható tűzoltó erők és eszközök helyszínre történő kiérkezése - amely a távolság miatt sokszor 15-20 percet is igénybe vehet - jelentős, ezért az alábbiakban néhány követendő (megfontolandó) jó tanáccsal szeretnénk segítséget nyújtani.

Néhány általános érvényű szempont a korcsolyázás, csúszkálás és jégen tartózkodás helyének kiválasztásához:

Befagyott állóvíz esetén:

- A part közelében a jég rendszerint vékonyabb, néha üreges, ezért könnyebben törik.

- Beszűküléseknél áramlatok gyöngíthetik a jeget (ugyanaz vonatkozik állóvizeknél a mellékfolyók torkolatára is).

- Meleg források különösen veszélyesek, mert nem mindig hoznak létre jégmentes helyeket, hanem elvékonyítják a jeget, ami nem látható.

- Sűrű hótakaró alatt a jég vékonyabb, mint hómentes helyeken.

Befagyott folyóvizek esetén:

- Különösen vékony jég és jéggel nem fedett részek a „sodróvonal”-ban találhatóak.

- Folyókanyarok külső oldalán is vékony jégréteggel kell számolni.

- Sebes folyású, vagy kötömbökkel telített szakaszon a jég szintén lényegesen vékonyabb.

- Általános szabály, hogy folyóvíz jegére TILOS rámenni! Fontos tanács:

- Olvadáskor a jégtakaró teherbíró képessége akkor is erősen csökken, ha vastagsága változatlanul fennáll.

- Jégen történő haladáskor nyugodtan és egyenletesen lépkedjünk, ha elesünk, az fokozza a jég beszakadásának veszélyét.

- Több személy pihenésekor is tartsuk be a szükséges távolságot.

- Jégen történő haladáskor síbottal vagy bottal állandóan ellenőrizzük az előttünk lévő jég vastagságát és szilárdságát.

A jég beszakadása esetén követendő magatartás:

A jég beszakadását rendszerint már előre jelzi a ropogás és recsegés, a jég felületének süllyedése. Ekkor a beszakadás esetleg még elkerülhető. Teendők:

- Azonnal feküdjünk laposan a jégre (nagy fekvésű felület), lehetőleg arccal a part felé.

- Lassú, nyugodt mozdulatokkal (mindig a lehető legnagyobb felfekvésű felületen) küszünk a part felé.

Ha a jég a fenti előjelek nélkül beszakad, vagy túlságosan későn reagálunk és beszakadt alattunk, a teendőink a következők:

- Azonnal tárjuk szét karjainkat és ejtsük magunkat előre.

- Minden eszközzel gátoljuk meg, hogy a jégfelület alá csúszszunk vagy lemerüljünk a vízbe.

Ha mégis a jégfelület alá kerülünk:

- tartsuk nyitva szemünket és nézzünk felfelé,

- ha a jég hóval fedett, a közelben lévő jégtörés helyét a beeső fénysugár alapján fel lehet ismerni és el lehet érni,

- ha a jeget nem fedi hó, a víz és a jég egyforma fénytörése miatt e helyet akkor sem lehet már elérni, ha tudjuk hol van, a túlélés esélye ilyenkor igen csekély.

- Próbáljunk meg a felsőtestünkkel újból a jégfelület fölé jutni (lehetőleg arccal a part felé). Végezzünk lábainkkal lökésszerű úszó mozdulatokat, a karjainkkal és súlyáthelyezéssel segítsük a lábunkat.

- Amennyiben így nem sikerül a jég fölé jutni, próbáljuk meg a jég beszakadásának helyével szembeni oldalon egyik lábunkkal a jég felületére jutni és azután a kezünkre és lábunkra támaszkodva testiünket oldalt a jégfelületre tolni.

A jég beszakadásának formájától és nagyságától függően e módszer hanyatt fekvéssel alkalmazható. Ha a jég újból beszakad, vágjunk magunknak utat a part felé, addig, míg ki nem jutunk a partra, vagy teherbíró felülethez nem érünk. **A víz hőmérséklete a jégfelület alatt 0-4 °C, vagyis már 20-30 másodperc után hidegsokk következhet be**

(vérkeringési zavarok, sőt a szív működés leállása).

Mások bajba kerülése esetén a következő módon nyújthatunk segítséget:

- Ne egyenes tartásban, hanem hason csúszva közelítsük meg a jég közé került személyt, (ellenkező esetben mi is veszélybe kerülhetünk, mert beszakadhat alattunk a jég).

- Ne közelítsük meg egészen a jég beszakadásának helyét.

- Az utolsó szakaszt hidaljuk át segédeszközökkel (hosszú ággal, bottal, kötéllel, nadrágszíjjal, esetleg többet összekötve, vagy ruhadarabokkal). **Vigyázat:** ne húzzuk ki a szerencsétlenül jártat ruhájánál fogva, mert a varrásoknál könnyen elszakadhat.

- Ha több segítőtárs van a helyszínen: alkossunk láncot úgy, hogy mindenki hasonfekve az előtte lévő lábát fogja. Ezáltal az elől lévő személy mentőakciója során a többiek hatékonyan támogatják.

- Az odanyújtott segédeszközökkel húzzuk ki a szerencsétlenül jártat a jégre, majd a leszakadás helyétől a partra.

- Ha a szerencsétlenül járt már a jég alá került, a mentési kísérletet már csak felkészült szakemberek tudják végrehajtani, így szükséges a Tűzoltóság 105-ös segélyhívó számán történő mielőbbi értesítése.

Polgári Védelmi Iroda  
Szarvas

## BOLDOG ÚJ ÉVET

Boldog új évet ismételtük számtalanszor, ezen szavakkal küldtünk egymásnak jókívánásokat az év fordulóján. De vajon mitől tudunk boldogok lenni 2003-ban? Néhány gondolat arról - a teljesség igénye nélkül -, hogy lakóinknak, a kedves újságolvasóknak minek a megvalósulása, minek a megléte okozna boldog pillanatok, boldog perceket, úgy általában boldog érzést.

- Magánéletünkben akkor, ha családjukban, közvetlen környezetünkben jó légkörben élhetünk, mindennapjainkban több lesz a siker, mint a kudarcélmény.

- Kisközösségünkben, munkahelyünkön akkor, ha biztonságban, jókedvvel tudjuk munkánkat végezni, azzal az érzéssel, hogy megint elvégeztem a feladatomat, amely a közösség javát szolgálta, segítettem embertársaimon, hasznos tagja voltam a társadalomnak.

- Nagyközösségünkben, településünkön akkor, ha tovább tudjuk javítani lakosaink életminőségét, ha zavartalanul tudnak működni intézményeink, ha megvalósulnak a legfontosabb beruházások. Elkészül a Furugyi bekötőt, elkezdődik és jórészt ez évben elkészül a szennyvízcsatorna építés befejező üteme, új munkahelyek létesülnek.

- Ha sportolóink ismét országos és megyehatáron túl is elismert eredményeket érnek el.

- Ha mindenki örömeire sikerül befejezni a strandmóló és környezetének építését és azt már a nyáron sokat igénybe tudják venni.

- Ha elkészül és szép hangja lesz a katolikus templom új harangjának és sikeres lesz a gyűjtőakció is.

- Ha a Képviselő-testület a község érdekében együtt tud működni, és jobbnál jobb megvalósítható projekt kidolgozására ad javaslatokat.

- Ha sikeres lesz az Európai Unióhoz való csatlakozásról megtartandó népszavazás, és aláírásra kerül a csatlakozási szerződés.

- Személy szerint én már attól boldog vagyok, hogy véget ért a 2002-es esztendő. Véget értek a választások körüli zajos hétköznapiak. Remélhetőleg megszűnik kis közösségünk belső megosztásának folyamata. A közmondás szerint ugyan „fehér ember nem felejt”, de én mégis azt gondolom, hogy a sebek, kölcsönös gesztusokkal bogyógyulnak.

Sinka József  
polgármester

# HÍREI

## KISTÉRSÉGI HÍREK

### Pályázati felhívás

#### **MPA-2003-1 Munkahelyteremtő beruházások támogatása**

Beadás határideje: 2003. január 2-től szeptember 30-ig.

Célja: Új munkahelyek létrehozásának ösztönzése, tartós foglalkoztatottság biztosítása, munkanélküliség csökkentése.

Beruházás elszámolható költségei: Ingatlanok építése, vásárlása, műszaki berendezések, gépek, járművek, egyéb berendezések, felszerelések beszerzése.

Vissza nem térítendő formában igényelhető támogatás mértéke új munkahelyenként legfeljebb 1 millió Ft, további 200-200 ezer Ft kiegészítő támogatásra lehet pályázni.

#### **IHM-ITP-6 e Tartalom Fejlesztése**

Célja: elektronikus (digitális) tartalom előállításának és terjesztésének elősegítése.

Beadási határideje: 2003. február 15.

#### **Pályázat nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek 2003. évi költségvetési támogatására**

Célja: működési támogatás.

Kik: Nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek (egyesületek).

Beadási határidő: 2003. február 15.

További pályázati lehetőségekről érdeklődni lehet: Babos Lászlóné Gyomaendrődön: Vállalkozók háza: tel: 66/283-436 (hétfő-kedd), Szarvason Polgármesteri Hivatal: tel: 66/311-122/169 (csütörtök), mobil 06-20-357-6931. Továbbá: Munkaügyi Központokban.

## LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ

A téli közlekedésre való felkészülés feladatai

1. A gépjárművek téli közlekedésre való felkészítése:

- fagyálló folyadékkal való feltöltés
- akkumulátor állapotának ellenőrzése
- nyári gumik lecserélése télire
- gépjárműtartozékok kiegészítése: hólapát, hólánc

2. Elindulás előtt tájékozódás a tervezett útvonal útviszonyairól:

- UTIFORM Országos helyzet, telefon: 06-1 322-7052 vagy 06-1 322-7643
- Békés megyére vonatkozóan: telefon: 06-66/454-254
- meleg ruhát vagy takarót, élelmiszert, ivóvizet vigyen magával.

3. Útközben, ha elakad:

- próbálja meg az önmentést, vagy kérje a közlekedésben résztvevő társak segítségét
- gépjárművét lehetőleg ne hagyja el
- ha mégis elhagyására kényszerül, jól látható módon jelölje meg az elakadt jármű helyét.

4. Az elakadás jelzésének lehetőségei:

- ha van Önnek mobiltelefonja, a fent jelzett számokon az útvonal száma és kilométer szelvény közlésével
- ha nincs, próbáljon meg eljutni a legközelebbi eső helyre, ahonnan telefonálhat.

5. A települések lakosságának figyelmét felhívjuk az ingatlanok előtt lévő járdák hó- és síkosságmentesítésére. A közterületi járdák hóeltakarítása és síkosságmentesítése az Önkormányzatok feladata.

Még egy jó tanács! Ha nem feltétlenül szükséges, hófúvásos időben ne tervezzen baráti vagy családi látogatást. Ezt megteheti jobb téli útviszonyok között is.

Balesetmentes közlekedést kívánunk!

Polgármesteri Hivatal  
Polgári Védelmi Iroda

## Szentendrési szólások

(12. közlemény)

(A közreadók utószava:)

„Egyszer csak mindennek vége lesz majd” - énekelte Karády Katalin a múlt század negyvenes éveiben... Így hát a jelen lapszámban közzétett néhány adalékkal végetér a mi sorozatunk is, melyben igyekeztünk a szűkebb pátriánkban elterjedt - és nem az egész magyar nyelvterületen közismert - szólásokra szorítkozni. Izenkettő egy tucat - szokás mondani: ennyi telt az emlékezetünkből, de bízunk abban, hogy a Szentendrési Híradó olvasói köréből még több - főleg újabb keletű - „népi bölcsesség” kerül ki és jut megörökítésre e lap hasábjain.

Mint előszavunkban írtuk, mi a kezdőlépést akartuk e területen megtenni és a folytatás reményében búcsúzunk a kedves (vagy ahogyan régebben mondták: a nyájas) olvasóktól:

*Dr. Györgyjakab Endre*

és

*Dr. Nemes Ferenc*

#### Megállapítások:

- Bejárta (valamiért, amire szüksége volt) Ungot-Berket, Tónyát-Baranyát.
- Én is János, te is János, még az Isten is János.

#### Tréfás válaszok:

- „Hogy vagy?” kérdésre:  
Vagyogatok még az aprajából.  
Hercegesen, pénz nélkül.
- „Hol van?” kérdésre:  
Dócziné ládájában.  
Fülem mellett, a kispolcon.
- „Hová ment?” kérdésre:  
Kukutyinba, zabot hegyezni.  
Piripócsra, jeget aszalni.
- „Mikor?” kérdésre:  
Majd, ha vagy, hó lesz nagy, répa terem vastag, nagy.  
Holnapután, kiskedden, borjúnyúzós pénteken.

#### Hasonlatok:

- Izzad, mint a kevi halott.
- Megrázza, mint Krisztus a vargát.
- Leégett, mint Gyöngyös. (Hétszer is egy évben.)
- Egy állapotban van, mint a Samu nadrágja.
- Meg van pakolva, mint a tergenyes szamar.
- Iszik, mint a gödény/mint a kefekötő.
- Szereti, mint a kecske a kést.

Békésszentendrési, 2002. október 02.

Gy.E. - N.F.

## Következő lapzárta:

### 2003. február 7.

*A lapzárta után érkezett kéziratokat csak a következő számban tudjuk megjelentetni.  
Szerkesztőség*

## Karácsonyi játszóház...

...volt 2002. novemberben és decemberben a Művelődési Házban. A karácsony hangulatában teltek el ezek a napok, az ünnepre készültünk. Novemberben adventi koszorút, decemberben ajtódísz, majd a karácsonyfára különböző figurákat készítettünk. A kis létszámú, ám lelkes csapat sok szépet alkotott. Egyik ötletből jött a másik, alig győzték terveiket megvalósítani. Gyékényből ajtóra kopogtató, ablakra dísz került. Ezek egyszerű kötözéssel, míg a karácsonyfára valók kettes sodrattal készültek. Közben kellemes karácsonyi dalokat hallgattunk.

Minden kedves kis „játszóházazónak” sikert, boldogságot kívánok az új évben a Művelődési Ház és Könyvtár valamennyi dolgozója nevében:

Szabó Edit



## MEGHÍVÓ

2003. március 1-jén 19 órai kezdettel a Művelődési Ház jótékonyági JELMEZES FARSANGI BÁLT szervez, melyre szeretettel meghívjuk!

A belépő ára: 1.800 Ft/fő

### Menü:

Aperitif, marhapörkölt, főtt burgonya, savanyúság  
éjfélkor farsangi fánk

A jó hangulatról zenekar is gondoskodik.

BUFÉ TOMBOLA

A rendezvény teljes bevételéből  
a Művelődési Házba asztalokat és székeket vásárolunk.

Mindenkit szeretettel várunk!  
A jelmezeseket kisorsolt zsűri díjjal jutalmazza!

### Jegyek válthatók:

KÖNYVTÁR

Mozgáskorlátozottak Egyesülete  
PERGAMEN Papírbolt

„Mert a mértékletesség és a lélek békessége  
az éték legjobb fűszere”

## ARANYKINCSTÁR

A savanyú káposztát nem szabad kihagynunk a téli étrendből. Csakis a „jó házból való” káposztára gondolok, olyanra, amelyik természetes módon savanyodik, fahordóban. Nemcsak az íze, illata, de még a fogása is más, mint a gyorsított eljárással készített, ecetsavval tartósított nagyüzemi terméknek! Régi székely eledel a **GOMBÓCOS KÁPOSZTA**. Hozzávalók: savanyú káposzta, húsos szalonna, liszt, tejföl, hagyma, fokhagyma, paprika, kömény, só, tárkony, burgonya. A kiáztatott káposztát felöntjük annyi vízzel, hogy ellepje, tetejére 4-5 db burgonyát egészben teszünk rá. Ha megfőtt a krumpli, levesszük és áttörjük. A liszttel eldolgozzuk, kicsit pihentetjük - 20 perc - és kisdiónyi gombócokat formálunk belőle. A fővő káposztát a közepéről az edény fala felé elhúzzuk, az így keletkezett mélyedésbe beletesszük a gombócokat, felöntjük, ha kell és lassan főzzük. Ezalatt elkészítjük a rántást. A húsos szalonnát felkockázzuk, kiolvasztjuk, megpirítjuk rajta finoman a köményt, lisztet rá és paprikát hozzá, végül a reszelt fokhagymát, majd hideg vízzel felengedjük és a gombócos káposztára öntjük. Tálalás előtt szárított tárkonyt keverünk bele. A káposzta tetejére szedjük a gombócokat, megtejfölözzük, színespaprikával meghintjük. Laktató, ízletes étel, érdemes kipróbálni.

A disznóölés a gyerekeknek élmény, a felnőtteknek munka, de megéri, hiszen sok finom falathoz jutunk így télvíz idején. A következő ajánlatomat bármikor lehet hasznosítani a konyhában: **BEREGI SZELET**: Hozzávalók: fél kg sertéscomb, 15 dkg gomba, 2 dl tejföl, 2-3 ek. olaj, 2 evőkanál liszt, mustár, petrezselyemzöld, fokhagyma, só, bors. A felszeletelt combot sós, borsos olajban pácolom, miután egy kicsit kiveregettem. Lisztbe forgatom és hirtelen átsütöm. Jéni tálba teszem. A maradék és a pácolajon megpárolom a gombaszleteket és zsírjára sütöm. Hozzáadom a mustárt (kb. 1 evőkanál) és a tejfölt. A fokhagymát ráreszelem a hússal, ráöntöm a gombás ragut és a tálalást lezárom. Forró sütőben készre párolom. Római tálban talán még finomabb lesz, mint a jéniában. A lényeg az, hogy jól záródjon az edény. Friss petrezselyemmel tálaljuk és körfésnek rizi-bizit adjunk.

Még nincs vége a finomságoknak, mert itt a téli körte, amely kevésbé lédús és kiválóan alkalmas a **KÖRTELEPÉNY**-hez. Hozzávalók a tésztához: 25 dkg liszt, 13 dkg vaj, 1 db tojás, 1 dl tejföl, 1 evőkanál porcukor, 1 késhegynyi sütőpor, csipetnyi só. Összeállítjuk a tésztát, kicsit ragad, 1-2 órát hűvösön pihentetjük. Elkészítjük a töltelék, hozzávalók: 5-6 db körte, 2 dl tejföl, 2 db tojás, 1 kávéskanál őrölt fahéj, 2-3 evőkanál cukor, 1 vaníliás cukor. A negyedekbe vágott meghámozott, kimagozott körtét felszeletelem vagy uborkareszelőn lereszelem. Összekeverem a fahéjjal. A felvert tojásokat a cukorral és a tejföllel eldolgozom és ráöntöm a körtére. Kell még egy evőkanálnyi gríz a töltelék alá és a kenéshez egy egész tojás. A tésztát 3/4 részét kinyújtom és belesimítom egy kikenetlen kisméretű tepsibe. Megszórom a grízzel, rásimítom a töltelék, befedem a maradék vékonyra nyújtott lappal. Megszurkálom, rovátkákat húzok rá a villával, megkenem a tojással és beteszem a meleg sütőbe. 5 perc után mérsékelem a tüzet és kb. 25-30 percig sütöm. Hidegen vágom fel négyzet alakúra. **TÉLI VITAMIN ITALLAL** enyhíthetjük szomjúságunkat a finom falatok után, 1 db banánt, 1 db narancsot felkarikázunk, 1 db almát lereszelünk, 1 kanál mézzel elturmixoljuk és felengedjük teával. A csipkebogyó és a mentatea mellett bármilyen hideg teával felönthetjük és percek alatt van mit tölteni a poharakba, olyat, amiről tudjuk, hogy miből készült. Kellemes esemegézést kívánok.

Bódi Mária

# A Pályázatfigyelőben olvastuk

## Országos középiskolai karikatúrapályázat

A tótkomlói Jankó János Általános Iskola és Gimnázium karikatúrapályázatát hirdeti az iskola névadójának tiszteletére 9-12. osztályos középiskolás diákok számára.

A pályázat témája: Európa figyelem! Jönnek a magyarok!?

A pályamunkákat A/4-es méretben, szabadon választott technikával lehet elkészíteni. A rajzok hátoldalán kérjük feltüntetni az alkotó nevét, osztályát, a mű címét és az iskola nevét.

Beküldési határidő: 2003. február 28.

Címünk: Jankó János Általános Iskola és Gimnázium 5940 Tótkomlós, Erzsébet u. 2.

A pályázatra eredeti, azaz még nyilvánosságra nem hozott karikatúrák adhatók be.

A díjazottakat levélben értesítjük, rajzokat nem küldünk vissza.

Díjazás: I. díj 20.000 Ft, II. díj 16.000 Ft, III. díj 12.000 Ft

A pályázattal kapcsolatban információ kérhető az iskola titkárságán a 68/462-069-es telefonszámon.

\*\*\*

## Rajzpályázat a Szent Koronáról

A mélykúti Szvetnik Joachim Általános Iskola rajzpályázatát hirdeti 6-14 éves tanulók számára - határon innen és túl.

6-10-évesek: „Szent István koronázása”, A/4-es méretben, színesceruza-rajz vagy vízfestmény. A kompozíció lényeges eleme a korona.

10-14 évesek: 2 módszertani lehetőséget kínálunk.

1. A „Szent Korona” makettjének elkészítése különböző anyagok felhasználásával és technikák bevonásával. A makett tervezésekor részesítsék előnyben a természetes anyagokat.

2. Papírdúc technikával (a pályázathoz mellékelni kell a dűcot) kompozíció a koronázási jelvényekről vagy portré a megkoronázott Szent Istvánról, A/4 méretben.

A pályázat beadási határideje 2003. február 28.

Cím: Szvetnik Joachim Általános Iskola, 6449 Mélykút, Rákóczi út 1-3.

A pályamunkákat szakértő zsűri bírálja koresoportonként. A nyertesek értékes könyvjutalomban részesülnek. Pályamunkákat nem küldünk vissza.

\*\*\*

## Állatbarát fotópályázat

Kedvenceim az állatok címmel széles körű fotópályázatát hirdeti az Orpheus Országos Állatvédő és Természetbarát Közhasznú Egyesület, melynek célja az állatszeretet-környezeti tudatosság fokozása, a kreatív alkotószellem ösztönzése.

Várunk pályaműveket óvodás-általános iskolás alsó tagozat és általános iskola felső tagozat-középiskolás és felnőtt korosztályokban az ország egész területéről, illetve külföldről is.

**Témák:**

**kedvenc állatom; én és kedvenc állatom; állatkerti séták; állmaim állata; állatom helye a családban; egyéb kategória.**

A pályaművek mérete nincs korlátozva, de minden pályaművet névvel és címmel megjelölve kérünk beküldeni!

a pályázat beadási határideje: 2003. január 31., a zsűri március 1-jéig hozza meg döntését a legjobb alkotásokat illetően. Az első tíz helyezett értékes ajándékokat kap (pl. sétálómagnó, CD-DVD lemezek-kazetták, sporteszközök), de minden pályázó részesül szerény meglepetésben, melyet postán küldünk meg részükre.

A legjobb munkákat kiadványok formájában (matricák, képeslapok, nyomtatott anyagok) a nyilvánosság számára bemutatjuk.

Beadási határidő: Orpheus Egyesület (Fotópályázat) 6701 Szedged, Pf. 929, illetve Interneten keresztül is lehetőség van (scannelt formában) a pályázatra: top@tizsanet.hu

A pályázat teljes szövege a Könyvtárban elolvasható!

\*\*\*

## Kor-show - Sörben a derű

A Magyar Kultúra Alapítvány 7. alkalommal hirdeti meg a Magyar Karikatúra Fesztivál (2003. március 24-április 7.) alkalmából karikatúra pályázatát, amelyre **fotókarikatúrákat** (humoros fotókat) is várnak.

A vezérmotívum, amely valamennyi alkotót beindíthat: **Sörben a derű, avagy Sörben az EU.**

Hálás téma, amely lehetőséget kínál a jó humorérzékkel megáldott alkotóknak arra, hogy érdekesen, izgalmasan és szórakoztató módon mutassák be Európa kedvelt italát fogyasztó különféle népeket.

**Részvételi feltételek:** lakóhelytől, életkortól és foglalkozástól függetlenül, mindenki beküldheti erről szóló, mosolyra fakasztó felvételeit. Ezek lehetnek életképek, riportfelvételek, humoros-szatirikus fotók, portrék, montázsok, reklámfotók, csendéletek, egyszóval mindenféle műfajú fénykép.

Az alkotásokat díjazzák.

Beküldési határidő: 2003. február 15.

A pályázat teljes szövege a Könyvtárban olvasható!

## Százéves a magyar kabaré!

Elmúlt évszázadáról sokat tudunk, de az sem közömbös, hogy milyen lesz a műfaj következő száz esztendeje. A következő száz év már elkezdődött, ezért a fővárosi **Komédióm Színház Kht.** rendhagyó **közbeszerzési pályázat**ot hirdet a hazai humor művelőinek felderítésére, és egy új alkotóműhely kialakítására. **Szerzőket és előadókat keresünk, akik a hagyomány megőrzésére, annak továbbfejlesztésére vállalkoznak korábbi tevékenységükre, korukra és lakóhelyükre tekintet nélkül.**

A jelentkezőknek szakmai, művészeti tanácsadást, kreatív műhelymunkát és - megméretés után - fellépési, előadási lehetőséget biztosítunk a **Komédióm Színház** világot jelentő deszkáin.

Mert a világ nem áll meg...

A 17 legsikeresebb munkát, előadót 2003. tavaszán a **Komédióm Színház** színpadán mutatjuk be. Ez lesz a tavasz 17 pillanata, amely lehetőséget és alkalmat teremt a hazai humor eddig meg nem ismert művelőinek felhozatalára.

**Nincs szebb, mint tizenötmillió magyart felderíteni!**

Ha Ön nagy viccesélő, ha képes a társaság középpontjában legalább öt percet tartalmasan kitölteni, ha képes utánózni, parodizálni embereket, magatartásokat, típusokat, ha fapofával túri, hogy kinevetik, ha képes ezen az egészen röhögni, ha örömet leli abban, ha gyermekeket tud megkacagtatni, ha nincs viccgyűjteménye, mégis mindig mindenről eszébe jut egy odaillo anekdota, ha mindenről mindig az jut eszébe, ha már bosszankodott, hogy már megint hülyének nézik, ha már unja..... (ide be tud írni legalább tíz nevet), ha úgy gondolja: „kell egy csapat!”.

**ha már leírta, de még nem merte megmutatni, vagy nincs aki előadja, ha szívesen előadna, de nincs mit, akkor jelentkezzen!**

Elnézzük, ha nem beszédhibás, ha nem színpadképes, ha nem plagizál, ha olvassa Karinthy-t!

Jelentkezési határidő: 2003. január 31. 16.00 óra!

A pályázat teljes szövege és az egyéb tudnivalók a Könyvtárban elolvasható!

# IPARTESTÜLET HÍREI

## ÁFA-változások

### Módosuló levonási és visszaigénylési szabályok

#### Levonási szigorítások

A gyakorlatban tapasztalt visszaélések miatt indokolatlan az áfa-levonást lehetővé tenni olyan helyzetekben, amikor bár a beszerzést adóalany hajtotta végre, lényegében magánfogyasztás történik. A törvénymódosítás - a jogbiztonság erősítésével - tételesen sorolja fel, mely kiadások áfája nem helyezhető levonásba. Az adó fogyasztási jellegének erősítését, valamint a visszaélések visszaszorítását célozza a levonási tiltás életbe léptetése. Jellemző eset például, hogy újonnan épített vagy beszerzett lakóingatlan papíron adóköteles gazdasági tevékenységük folytatásához használt telephelyként jelentették be az adózók, és a vételár áfáját levonásba helyezték. Valóságban az ingatlan lakásfunkciót töltött be, semmiféle gazdasági tevékenységet nem szolgált, az adóalany mégis nettó értéken tett szert a lakásra. Jogosulatlan adólevonásra adott lehetőséget a ténylegesen lakásként használt létesítménynek az ingatlan-nyilvántartásba panzióként való szerepeltetése is. A jelenlegi változtatásokkal e visszaadások megszűnnek. Az új szabályozás érvényes a lakások irodakénti bérbeadóra, valamint a lakásfelújításokra is, nem vonatkozik azonban építőipari cégeknek a továbbértékesítési céllal épített lakóingatlan beruházással, illetve a vállalt lakásfelújításokkal összefüggő beszerzéseire. Bővül azoknak

a gépjárműveknek a köre, melyekkel összefüggésben adólevonási jog nem alapítható. A személygépkocsin (vtsz. 8703) túlmenően nem lehet levonni a 125 cm<sup>3</sup>-nél nagyobb hengerűrtartalmú motorkerékpár (vtsz. 8711-ből), valamint a jacht és sport- vagy szórakozási célú hajó (vtsz. 8903) beszerzésének áfáját (ha a beszerzés nem továbbértékesítési céllal történt). Az Áfat. módosítása új levonási tiltásokat is életbe léptet. 2003. január 1-jétől nem lehet levonni az élelmiszerek és italok beszerzésének, az éttermi fogyasztásnak, illetve a szórakoztatási szolgáltatásoknak, a parkolási díjnak és az autópálya használati díjnak az áfáját (ha azokat nem közvetlen továbbértékesítési céllal vagy közvetlen anyagként való felhasználási céllal vásárolták). 2004. január 1-jei halasztó hatállyal - időt hagyva a felkészülésre - lép életbe a levonási tiltás a személygépkocsi üzemeltetésével, fenntartásával összefüggő költségek áfájára is. (Ez utóbbi rendelkezés a személygépkocsi-kölcsönzéssel foglalkozó cégekre - a kölcsönzött személygépkocsik tekintetében - nem lesz érvényes.) Szigorodik a telefonköltségekkel kapcsolatos áfa levonhatósága. Eddig is érvényben volt, csak a nehéz ellenőrizhetőség végett gyakran csorbát szenvedett az Áfat. azon rendelkezése, miszerint nem helyezhető levonásba azoknak a beszerzéseknek az

adója, melyeket az adóalany adóalanyiságot eredményező, valamint adóalanyiságon kívüli tevékenységhez egyaránt használ. A teljes levonhatatlansághoz képest engedménynek számít az új szabályozás, miszerint a törvény módosításával a telefon költségek 30 százaléka az adóalanyok adólevonási jogot nem alapíthatnak. A levonási szigorítás a mobil-, illetve a vezetékes telefon költségekre vonatkozik, nem kell viszont alkalmazni az internet-hozzáféréshöz és használathoz kapcsolódó áfa esetén, amennyiben az külön (tehát nem egy telefonos egységcsomag részeként) szerepel. Ismételten kiemelendő, hogy a levonási tiltásokkal összefüggő rendelkezéseket nem kell alkalmazni, ha a beszerzés továbbértékesítési vagy közvetlen alapanyagként való felhasználási céllal történik, illetve ha azt közvetített szolgáltatásként továbbszámolják [Áfat. 33. § (2)-(4) bekezdések].

#### Bevételi értékhatárok a bevallás gyakoriságának meghatározásához

A gazdaságpolitikai elvárásoknak megfelelően szükséges az Áfat. 47. §-a (2) bekezdésének kiegészítése, elősegítendő, hogy az adóhatóságok a gazdasági társaságok tényleges bevételéről pontos képet kapjanak. Ezért 2003. január 1-jétől a külföldön teljesített termékértékesítés, valamint nyújtott szolgáltatás értékét fi-

gyelembe kell venni az adóbevallás gyakoriságának meghatározásakor (ugyanakkor a külföldről származó bevétel nem számít bele a visszaigénylési feltételek között szereplő 4 millió forintos értékhatárba) [Áfat. 47. § (2) bekezdés].

#### Enyhül a visszatérítési feltételek szigora

Az Áfat. szigorúan szabályozza az adó visszaigénylését, ami egyes esetekben - különösen a kisebb és az induló vállalkozásoknál - komoly akadályt jelenthet. A módosítás a vállalkozásoknak kevésbé korlátozó feltételeket állapít meg. Gyakorlati problémát orvosol a tárgyi eszköz beszerzése esetén megnyíló visszaigénylési jog feltételeinek pontosítása. A saját vállalkozásban előállított eszközök nyilvántartása az Sza-törvény, illetve a számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalanyok esetében némileg eltér egymástól, ez azonban nem indokolja ezen adóalanyok megkülönböztetését a visszaigénylés szempontjából. A módosítás után a törvény 2003. január 1-jétől egyértelműen elkülöníti a számviteli, illetve az Sza-törvény hatálya alá tartozó adóalanyokat, és a tárgyi eszköz beszerzésének, illetve a saját vállalkozásban végzett beruházás elszámolásának feltételeit a különböző nyilvántartási rendeknek megfelelően, de egyforma végeredménnyel szabályozza.

E módosítással sok probléma megoldódik. A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalanyoknál gyakran felmerülő kérdés, hogy a beruházások tekinthetők-e tárgyi eszköz beszerzésnek, és utánuk visszaigényelhető-e az áfa. 2003-tól egyértelművé válik, hogy - amennyiben a tárgyi eszközként elszámolható beszerzéseket az adóalany a beruházási számlán - a beruházás bekerülési értékeként elszámolta (és a megfizetettségi feltételnek is eleget tett), a negatív elszámolandó adót minden további nélkül visszaigényelheti. A visszaigénylésnél segítséget jelent az Áfat. új tárgyi eszköz fogalma is abból a szempontból, hogy például egyértelművé válik az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogokra tárgyi eszköz jogcímen alapított visszaigénylési jog tilalma (tekintettel arra, hogy bár számviteli szempontból tárgyi eszköznek minősülnek, az Áfat. vonatkozásában azonban nem.) A módosítás egyértelművé teszi továbbá azt is, hogy a nyilvántartásukat az Sza-törvény szerint vezető adóalanyok is alapíthatnak adó-visszaigénylési jogot a saját vállalkozásban megvalósított beruházásaikra. Könnyítést jelent az adózóknak, hogy a havi adóbevallásra kötelezett és a jogutódlás nélkül megszűnő adóalanyok visszaigénylése egyszerűsödik. Gyakorlati alkalmazása során bebizonyosodott, hogy az áfa-visszaigénylés jelenlegi rendszere nem alkalmas a komolyabb visszaigénylések kiszűrésére, ugyanakkor a szabályszerűen gazdálkodó adóalanyok elé indokolatlan akadályokat támaszt. A módosítás ezért megszünteti a visszaigénylési jog megnyitására szükséges azon feltételt, hogy a havi áfa-be-

vallók két, egymást követő negatív adómegállapítás időszakkal rendelkezzenek, továbbá a jogutód nélkül megszűnő adóalanyok külön korlátozás nélkül visszakapathatják záró adóbevallásuk alapján a visszajáró áfa összegét. A 48. § (4) bekezdése a)-c) pontjának rendelkezéseit (a tárgyi eszköz beszerzésére, előállítására vonatkozó szabályokat) a 2003. év első adó-megállapítási időszakáról adott bevallásnál lehet először figyelembe venni, míg a 48. § (4) bekezdés d) pontjának rendelkezéseit (a jogutód nélküli megszűnésre vonatkozó feltételek) már a jogerős közigazgatási határozattal vagy bírósági ítélettel le nem zárt megszűnésekre is alkalmazni kell. Ez azt jelenti, hogy például egy havi bevalló áfa-alany először a 2003. januári tárgyi eszköz beszerzéseire alkalmazhatja az új előírásokat [Áfat. 48. § (4) bekezdés]. 2003. január 1-jétől megfizetettnek minősül a kedvezményezett részére történő, a külön jogszabály szerint igazolt termékértékesítésnek és szolgáltatásnyújtásnak azon része, amelyet a PHARE-, az ISPA-, illetve a SAPARD-forrásból finanszíroznak. A váltóval történő fizetésnél is megfizetettnek tekinthető a beszerzés. Utóbbinak oka az, hogy a váltóval történő ellenérték kiegyenlítése esetén a felek között addig fennálló alapjogviszony megszűnik, és helyébe a váltójogviszony lép. Ezzel tulajdonképpen az alapul szolgáló követelést felváltja a váltókövetelés, amelynek jellegéből következően megvalósul az alapjogviszonyból származó tartozás megfizetése. A váltókövetelés nem azonos az eredeti követeléssel, a váltótartozás nem azonos a szállítóval szembeni tartozással, mert a váltókövetelés-váltótartozás

egy teljesen más, speciális jogviszony. Az ellenérték a váltó fizetesként való átengedésének napján minősül megfizetettnek, nem pedig a váltó lejáratának napján. A 48. § (5) bekezdésének új rendelkezéseit a 2002. december 31. napja után teljesített beszerzésekre kell alkalmazni [Áfat. 48. § (5) bekezdés]. Az ellenérték megfizettségének időpontját 2003. január 1-jétől a fizetésre kötelezett bankszámlája megterhelésének napjában határozza meg a törvény. Külön szabály hiányában a hivatkozott időpontig a 183/1999. (XII.13.) Korm.rendelet előírásait kell e tekintetben irányadónak tekinteni. A rendelet 2000. július 1-jétől hatályos 3. §-a értelmében, ha törvény vagy kormányrendelet másképp nem rendelkezik, illetve maguk a felek mást nem kötnek ki, úgy a bankszámlák közötti elszámolás útján teljesített fizetést akkor kell teljesítettnek tekinteni, amikor a pénzüsszeget a jogosult bankszámláján jóváírták. Ha tehát a felek nem határozták meg külön az egymás közötti ügyletben a megfizettség időpontját, úgy a hivatkozott korm.rendelet előírásai szerinti időpontot kell irányadónak tekinteni. Erről az időpontról azonban az ellenértéket banki úton kiegyenlítő vevő részére már nincs automatikus visszajelzés, továbbá a megfizetés időpontja csak kapcsolódó ellenőrzéssel kontrollálható. A vázolt problémát az új rendelkezés megoldja annak kimondásával, hogy a 48. § (5) bekezdése szerinti megfizetettséget a fizetésre kötelezett bankszámlája megterhelésének napjához rendeli [Áfat. 48. § (8) bekezdés].

#### **A számlakibocsátói és -befogadói felelősség meghatározása**

A számlában szereplő adatokért az eladó a felelős [44. §

(5) bekezdése]. Mivel ez a bizonylat mást adólevonásra jogosíthat, az Áfat. 40. § (6) bekezdése 2002. december 31-ig is tartalmazott olyan előírást, miszerint önmagában a számla kibocsátása áfa-fizetési kötelezettséget eredményez. A módosítás tulajdonképpen csak kiegészítette ezt az előírást. Az adóhatóság határozattal állapítja meg az adó összegét, ha az áfas számla kibocsátója nem kötelezett áfabevallás készítésére (pl. ha nem áfa-adóalany magánszemély áfas számlát bocsát ki, az adóhatóság az általános forgalmi adó összegét határozatban állapítja meg, és megteszi a megfelelő intézkedéseket, hogy a magánszemély fizesse is be az adót). Másrészt, mivel az egyszerűsített vállalkozói adó alanya is áfas számlát bocsát ki, de adófizetési kötelezettségét az egyszerűsített vállalkozói adó megfizetésével teljesíti, őt külön áfa-fizetésre kötelezni nem lehet [Áfat. 40. § (6). bekezdés]. Az ellenőrzések során a vevő által befogadott számlával kapcsolatos kifogások miatt gyakran születik megállapítás. Valós gazdasági eseményt dokumentáló bizonylattal gyakorolt adólevonási jog megkérdőjelezésére kerülhet sor a vevőnél a kibocsátó mulasztása miatt. A törvénymódosítás előtt támpontul egy APEH elnöki irányelv (7012/1997. (AEÉ 13.)) szolgált, amely szerint a számlát befogadó vevő csak az általa is ellenőrizhető adatok valódiságáért tehető felelőssé (pl. a számlakibocsátó alanyiségének, adószámának valódisága, vagy jövedéki engedélyhez kötött tevékenység esetében a kibocsátó jövedéki engedélyének megléte, számának helytállósága), nem felelhet azonban a számla befogadója olyan eseményekért, amire sem rálátása, sem pedig ráhatása nincs. Amennyiben a

számlakibocsátónak felróható, utóbb említett hiányosságokat állapít meg az ellenőrzés, úgy a számla jóhiszemű befogadójától az adólevonási jogot elvitatni eddig sem lehetett, feltéve, ha a már említettek szerint valós gazdasági esemény állt a számla mögött. A törvénymódosítás célja, hogy megerősítse a vevő védelmét, melynek érdekében az Áfat. a jövő évtől előírja: „a vevő adózással kapcsolatos jogai nem sérülhetnek, ha az adóköteles tényállás kapcsán a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás körülményeit figyelembe véve kellő körültekintéssel járt el.” Ezzel lényegében a hivatkozott irányelv „szokásos gondosságra” utaló fordulata épül be kissé bővebben magyarázva a törvénybe [Áfat. 44. § (5) bekezdése]. Ki kell emelni azt, hogy a számlakibocsátó és -befogadó felelősségére vonatkozó rendelkezéseket már a törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

#### A bizonylatolás szabályainak változása

A számla, egyszerűsített számla, számlát helyettesítő okmány kötelező adattartalma nem változik (kivéve a közvetett vámjogi képviselők esetét). A törvénymódosítás kimondja ugyanakkor, hogy egyszerűsített számlát csak akkor lehet kibocsátani, ha a készpénzzel (készpénz-helyettesítő eszközzel) történő fizetés a teljesítéssel egyidejűleg megtörténik. A teljesítéstől időben elváló megfizetés - még ha az majd készpénzben történik is - már csak a bővebb adattartalmú számlakibocsátást teszi lehetővé. Nem lesz tehát módja az adózóknak az ún. „halasztott készpénzfizetés” esetén egyszerűsített számla alkalmazására [Áfat. 43. § (1) bekezdés b) pontja]. A más

helyett és nevében történő számlakibocsátás eddig sem volt ismeretlen a számlázási gyakorlatban, noha az Áfat. nem tartalmazott erre nézve konkrét előírásokat. A törvénymódosításban megfogalmazott előírások azért váltak szükségessé, mert az eredeti szerzőnek minősülő természetes személy, előadó-művész választási lehetősége a tárgyi adómentesség és adókötelezettség között megszűnik, 2003-tól egységesen 12 százalékos adókötelezettség terheli a hivatkozott szolgáltatásokat. A szerzői jogvédelem alá tartozó művek közzlése, lejátszása után az eredeti szerzőt megillető díjat - a számlaadási kötelezettség okán - a természetes személy szerzőnek ki kellene számláznia. Azért, hogy a művészek mentesüljenek az ilyen jellegű adminisztráció alól, a törvény lehetővé teszi, hogy a bizonylat kiállítását a kifizető - a természetes személy helyett és nevében - átvállalhassa [Áfat. 43. § (6) bekezdés]. A törvénymódosítás bővíti a nyugtaadási kötelezettség alól mentesített tevékenységek körét a kezelőszemélyzet nélküli automatából történő értékesítéssel, valamint automata berendezések (pl. parkolóóra) által kibocsátott bizonylat adattartalmát tekintve meg is felelhetne a nyugta követelményeinek, azonban mivel a bizonylatot nem típusjóváhagyott berendezés bocsátja ki (ilyen berendezés még nincs), az adóigazgatási azonosításra mégsem alkalmas. Vannak továbbá olyan automata berendezések is, melyek nyugtát egyáltalán nem bocsátanak ki (pl. érmés telefonkészülékek), a szolgáltatás igénybevétele azonban zárt rendszerben ellenőrizhető (pl. ürféti jegyzőkönyvvel). A kezelőszemélyzet nélküli automata berendezésekkel gazdasági tevékenységet folytató

## Mise az iparosokért

Karácsony másnapján a Katolikus Templomban ismét megtartották azt a szentmisét, melyet az elhunyt és élő iparosokért ajánlottak fel. Ez a szentmise már több évtizedes hagyományokra tekint vissza. A mise után a szokásos megbeszélésen 22 fő jelent meg, ahol név szerint is megemlézték az elmúlt két évben elhunyt iparostársakat.

Elhalt iparosok 2001-2002. évben:

Fabó Gáspár asztalos  
Csordás Imre kárpitos  
Filák László lakatos  
Mrena János kéményseprő  
Sinka Pál kéményseprő  
Csfk Béla villanyszerelő  
Szalai Károly asztalos  
Herkó Ferenc férfi szabó  
Károlyi József férfi fodrász

adóalanyoknak ezért - az ellenőrzöttség biztosításának romlása nélkül - 2003-tól immár nem kell tevékenységük speciális jellegére hivatkozással felmentést kérniük a nyugtaadási kötelezettség teljesítése alól [Áfat. 70. § (2) bekezdése].

#### Alanyi adómentesség változó szabályai

Eddig az átalányadózást választókra, illetve a családi gazdálkodókra irányadó mentességi értékhatárokat csak az Sza-törvény, illetve az Art. rögzítette. A módosítás ezeket a rendelkezéseket átemeli az Áfat-ba, megkönnyítve ezáltal a jogszabályok közötti eligazodást. Így az értékhatárok 2, 4, illetve 6 millió forintban egy helyen válnak rögzítetté. Az Sza-törvény 2003-tól a mezőgazdasági kistermelő esetén az átalányadózás választására jogosító összeghatárt a családi gazdálkodókra irányadó 6 millió forintos összeghatárra emelte. A módosítás az említett körben az Áfat. szerinti alanyi adómentességet is korrigálja a két jogszabály közötti összhang megteremtése érdekében, továbbá ezen mezőgazdasági kistermelőknek lehetővé teszi az alanyi adómentesség választását ab-

ban az esetben is, ha azok az általános szabályok szerinti 2, illetve átalányadózóknál a 4 millió forintos értékhatárnál magasabb, de a rájuk vonatkozó 6 millió forintos értékhatárnál alacsonyabb árbevételre tettek szert a választást megelőző két évben (2001-ben és 2002-ben). Az alanyi adómentesség választására jogosító összeghatár esetén nem volt egyértelmű, hogy a bejelentést megelőző adóév bevétele alatt az adóalany által teljesített értékesítések, vagy csak a már pénzügyileg realizált bevétel értendő. Ezt a problémát korábban iránymutatás rendezte, az egységes jogalkalmazás érdekében azonban szükségessé vált a törvényhelynek az érvényes iránymutatásnak megfelelő, törvényszintű pontosítása [Áfat. 49. § (2) bekezdés]. A módosítás beépíti a törvénybe azt a kitélt is, hogy az alanyi adómentességet élvező adóalany nyilvántartása terjedjen ki a „szolgáltatásimport” jogcímén adódó adókötelezettségre. Másrészt a rendelkezés megállapítja, hogy az alanyi adómentes adóalany akkor is köteles az adó összegét megfizetni, ha áfás számlát bocsát ki [Áfat. 50. § (3) bekezdés].



# Ezt is a Pályázatfigyelőben olvastuk

## „Megőrzött emlékezet - helytörténeti adatgyűjtő pályázat

A Honvéd Kulturális Egyesület „Megőrzött emlékezet” címmel helytörténeti adatgyűjtő pályázatot hirdet általános és középiskolai tanulóknak magyarországi települések második világháborús eseményeiről szóló adatok összegyűjtésére.

57 éve fejeződött be a második világháború, és egyre kevesebben vannak, akik szemtanúi voltak a lakóhelyükön lezajlott harcoknak, eseményeknek. Az egykori élmények manapság történeti forrásokká lettek, de csak kevesek vetették papírra visszaemlékezéseiket, szívesebben mesélnek bárkinek, aki meghallgatja őket. Megkérjük a közép- és általános iskolás tanulókat, hogy keressék fel az idős szemtanúkat, hallgassák meg őket és jegyezzék le emlékeiket. Az adatgyűjtés első lépéseként szerezzenek be egy térképet lakóhelyükről és annak környékéről (sok területről rendelkezésre áll turistatérkép, az önkormányzatok szintén rendelkeznek térképpel, ez másolható; a Hadtörténeti Intézet Térképtárában megtalálhatók a katonai térképek, ha nem sikerül térképet beszerezni, akkor egy részletesen megrajzolt vázlat is alkalmas). Ezután keressék meg azokat, akik a településen élték át a második világháború harcait. Készítsenek velük riportot, mely során az alábbi kérdésekre keressenek választ:

- Milyen harci cselekmények folytak a településen és környékén?
- Milyen katonai szervek (parancsnokság, raktár, javító műhely stb.) és hol, melyik házban, a település melyik részén helyezkedtek el?

- Hol maradtak a háború után harci jármű (harckocsi, rohamlőveg stb.), harci eszközök (ágyú, teherautó, egyéb fegyverek, katonai eszközök), repülőgépek roncsai; mi lett ezek további sorsa?

- Hol vannak eltemetve háborús áldozatok (kertekben, külterületeken, erdőkben)?

- A háború után a környéken elhagyott hadianyagokat hogyan és kik gyűjtötték be? Mit gyűjtött a szovjet hadsereg, a tűzszerészek, a lakosság?

- Merre találhatók lövészárkok, fedezékek? Milyen nemzet katonái harcoltak itt?

- A visszaemlékező(k) személyes háborús élményei, hogyan élte meg ő és családja a front átvonulását?

Az adatokat rögzítsék a térképen vagy térképvázlaton. A pályázat ideális terjedelme 0,5-1 ív (10-20 oldal). Kérjük, hogy a pályamunkák egy példányát nyomtatásban és elektronikus formában is (floppin) juttassák el az alábbi címre: HM Honvéd Kulturális Szolgáltató Kht. 1438 Budapest, Pf. 344.

Beküldési határideje: **2003. március 17.**

A borítékra és a kéziratra kérjük ráírni a pályázó pontos címét és a „Megőrzött emlékezet” megjelölést.

A beérkezett pályamunkákat külön általános és középiskolás kategóriában szakmai zsűri bírálja el.

Mindkét kategóriában az első öt legjobb pályamunka készítőjét és felkészítő tanárát emléklappal és hadtörténelmi tárgyú könyvekkel, kiadványokkal jutalmazzuk.

A díjat a pályázó iskolájában adjuk át egy rendhagyó történelemóra keretében, melyet egyesületünk hadtörténelmi tagozatának tagjai (a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem hadtörténelemtanárai) tartanak az iskola által választott hadtörténelmi témában.

Pályázatok elbírálása, eredményhirdetés: 2003. április 14-ig.

\* \* \*

## Báthory István és koráról ex libris-pályázat általános iskolásoknak

A Veszprémi Báthory István Általános Iskola nemzetközi ex libris-pályázatot hirdet általános iskolák számára. A sokszorosított grafikai eljárással készített alkotások mérete a 15x15 cm-est ne haladja meg! Téma: Báthory István és kora.

Minden pályázó három alkotással jelentkezhet. A pályamunkákat a következő címre kérjük: Báthory István Általános Iskola 8200 Veszprém, Halle u. 10. Tel/fax: 88/429-826, e-mail: bialt@matavnet.hu, <http://extra.hu/vpbathory>.

A pályázók a művek hátoldalán tüntessék fel adataikat: név, lakcím, iskola neve, címe, felkészítő tanár neve, a mű mérete, technikája. A műveket A/4-es dipán, kiállításra kész állapotban kérjük beküldeni. A beküldött alkotásokat évfolyamonként díjazzuk, a díjazottakat írásban értesítjük. A pályamunkák beadásának határideje: **2003. április 15.**

\* \* \*

## „Mutasd be hazádat Európának”

A pályázók köre: Minden magyar általános iskolai (10-14 év) és középiskolai (15-18 év) diák Magyarországon és a határon túl.

Beadási határidő: **2003. február 28.**

Levelezési cím: 1462 Budapest, Pf. 715., e-mail: [politics@politics.hu](mailto:politics@politics.hu), honlap: <http://www.politics.hu>, telefon: 06-20/925-6203.

A modern Management Creating for Creators negyedik alkalommal - az idén a Music Express Hungaryval közösen - hirdeti meg pályázatát.

A pályázat célja: hazánk értékeinek felismerése, megismertetése és megőrzése.

1. A pályázatban mutasd be lakóhelyed nevezetességeit (idegenforgalmi látványosságait, építészeti, képzőművészeti és természeti kincseit), úgy, mintha egy olyan barátoddal, külföldi nagybácsiddal vagy híres vendéggel szeretnéd ezeket megismertetni, aki még soha nem járt ott, és soha nem látta azt (azokat). Ha lakóhelyeden vagy annak környezetében nincsenek ilyen nevezetességek (vagy már pályáztál azokkal), ne aggódj, mert nem vagy hátrányban, pályázatod témája lehet egy olyan hely, ahol kirándultál, vagy amit bármilyen más okból érdemesnek tartasz arra, hogy másokkal megismertess (képekkel, történeti leírásokkal).

2. Pályázni két kategóriában lehet: általános iskolás diákok 10-től 14 éves korig, középiskolás diákok 15-től 18 éves korig.

3. Akik már az ezt megelőző években is pályáztak, csak új pályamunkával vehetnek részt a pályázaton.

4. Maximum 3 fő pályázhat egy pályamunkával, akiknek - ha díjazott lesz - a díjat meg kell osztaniuk egymás között.

5. A pályázat elbírálásánál előnyben részesülnek az egyedi ötletekkel bíró munkák.

6. A pályázaton csak azok vehetnek részt, akik a pályázati adatlapot kitöltve, a pályamunkával együtt elküldik! (Az adatlap letölthető az internetről <http://www.politics.hu>, vagy kérésre elpostázzuk). Díjak mindkét kategóriában: 30.000 Ft, 20.000 Ft, 10.000 Ft. Értékes tárgynyermények (többek között min. 25 db walkman), valamint 3 db 10.000 Ft-os különdíj és még sok-sok szponzor által felajánlott értékes díj! A legjobbak felkészítő tanárait is díjazzuk. Járjatok nyitott szemmel, kiránduljatok sok-sok érdekes helyre, gyűjtsetek össze rengeteg hasznos információt és sok kellemes élményt! Írjatok egy jó pályázatot, és küldjétek el!

Sok sikert és jó munkát!

„Emlékek nélkül népeknek híre csak árnyék”  
Vörösmarty Mihály

## Üdvözlét Mosonmagyaróvárról!

Győrtől jó 30 km-re található a Lajta és a Mosoni-Duna találkozásánál épült Mosonmagyaróvár.



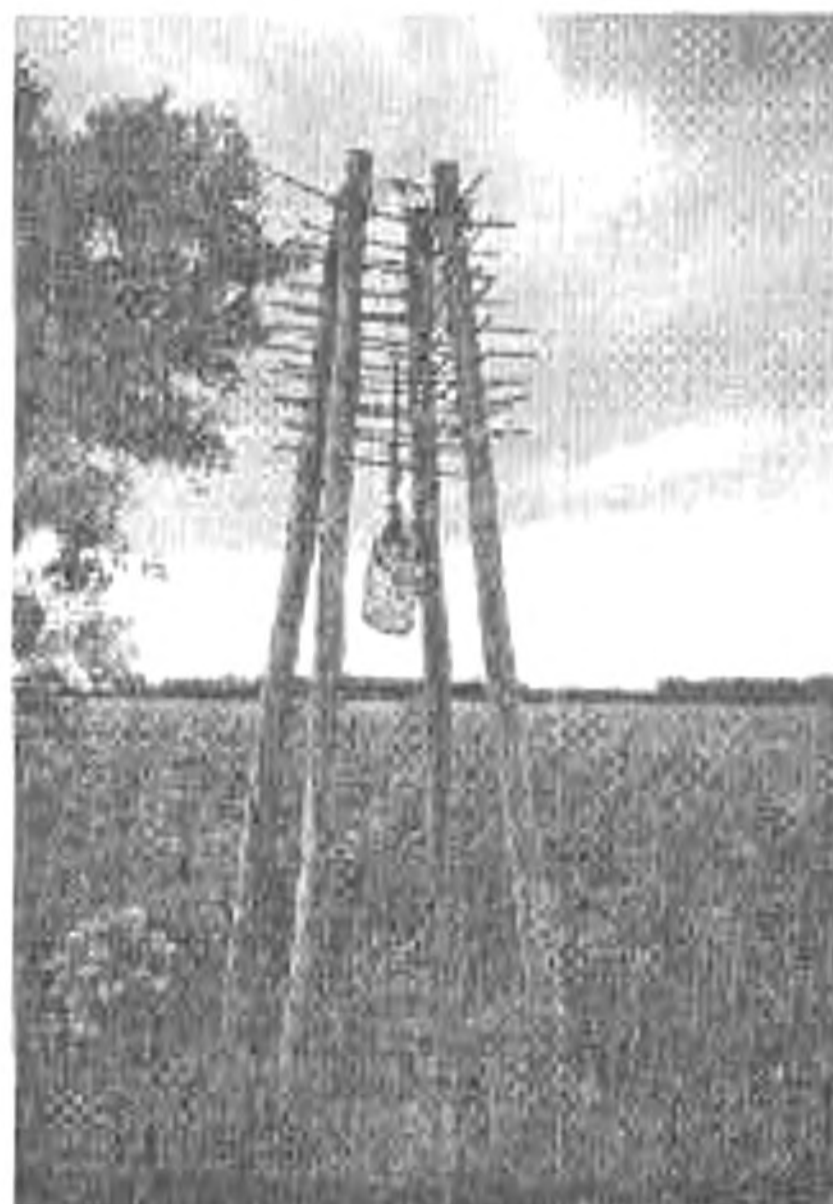
A várudvar Fotó: B.M.

A 2000 éves leletek arról tanúszkodnak, hogy jelentős katonai őrhely volt a római időkben az akkor Ad Flexumként nevezett település. István király vármegye központot alakított itt ki. Magyaróvár várát a XIII. században építették. Pozsony és Bécs felé itt ágazik el a régi út, ezért mindig fontos szerep jutott a városnak. Napjainkban az M1-es autópálya délről kerüli ki a települést. Így amolyan csendes városkáról beszélünk, de ennek ellenére bőven van forgalom a belvárosban, hiszen a rajkai vagy a hegyeshalmi határátlomlás csak percek kérdése.

Kezdjük sétánkat a város legregebbi épületénél, a várnál! A Malom-csatorna, valamint a Lajta és holtága által övezett területen épült a mai vár elődje. A csatorna fölött tömör mellvéddel ellátott többpilléres téglahídon jutunk el a kapuig. Itt egy 10 m hosszúságú dongaboltozatos alagútszerű építményen haladunk át, ezt a XV. században emelték. Az oldalfalakban gótikus ülőfülkék sorakoznak. A vár korábban 4 saroktoronyos volt, de az 1810-es átalakítás nyomán kéttoronyos, kétemeletes épület fogad bennünket. Nap-

jainkban a nagy múltú Pannon Agrártudományi Egyetem található itt. Kellemes sétát tehetünk a várudvaron, megtekinthetjük az egyetem kiállításait a múzeumi részben. A várkapuval szemben a Habsburg főhercegek kastélya látható. Itt szállt meg 1847-ben Széchenyi István, majd egy évvel később Kossuth Lajos, aki az erkélyszoba ablakából szólította harcba a derék óváriakat. Az esemény emlékét domborműves emléktábla őrzi. A Fő út elején áll az a ház, ahol Nikolaus Lenau, a híres osztrák költő lakott, amikor gazdaszallgató volt az óvári akadémián az 1800-as évek elején. A közeli Fekete Sas Szálló nevezetes vendége volt 1619-ben Bethlen Gábor.

Bécs szinte karnyújtásnyira van, ennek ellenére itt adtak először magyar nyelvű étlapot a vendég kezébe a XIX. században. A szomszédos monumentális épület a régi megyeháza, amely ma a Polgármesteri Hivatalnak ad otthont. Gyönyörű neoreneszánsz homlokzatát a város

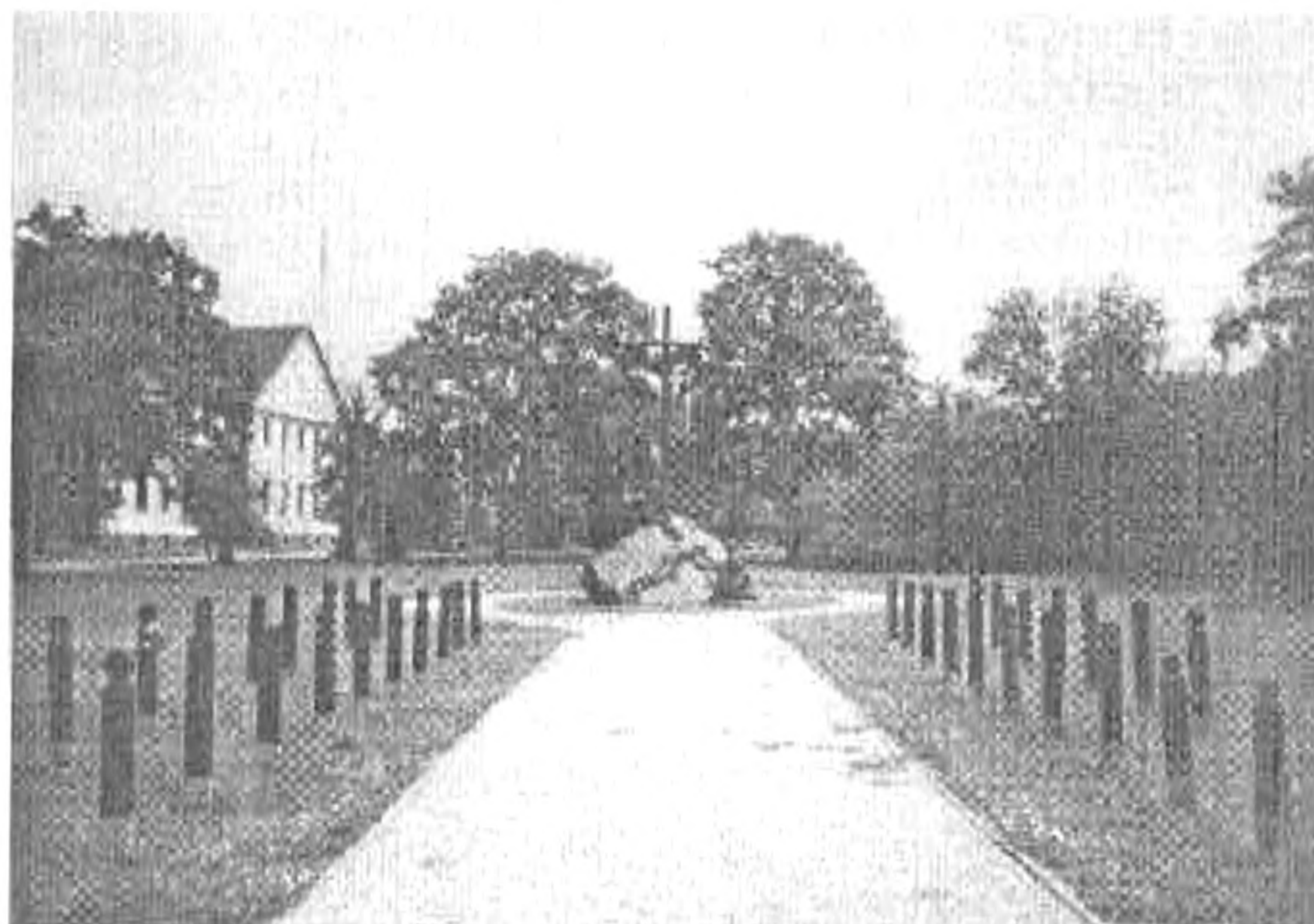


Mosontarcsa: Emlékút Fotó: B.M.

címere díszíti. Falán a napóleoni háborúk emléktábláját is elolvashatjuk.

A közeli Cselley-ház igazi csemege azok számára, akik a

múlt művészeti emlékei iránt érdeklődnek. A 600 éves épület utolsó nagy átalakítását barokk stílusban végezték 1730-ban. Régészeti tárgyak,



A sortűz emléke

Fotó: B.M.

gyönyörű klasszicista és biedermeier bútorok, valamint igen értékes festmények láthatók a pazar kiállításon. A kapun kilépve a túloldalon majdnem szemben áll a régi városháza, melyet 1827-ben, építettek. Emeleti nagytermében választották meg Széchenyit Moson vármegye országgyűlési képviselőjévé. A Városháza utcácskán át a Szent László térre jutunk. Az itt látható plébániatemplom elődjét két török ostrom pusztította el. Mai formáját a barokk korban alakították ki. Belső berendezései közül külön figyelmet érdemelnek a mennyezetfreskók és az ol-tár aranyozott szobrai.

A templom mögött áll a névadó lovagkirály szobra, melyet 1993-ban avattak föl. Innen szinte pár lépésnyire húzódik a város sétálóutcája, szebbnél szebb házaival. A hangulatos teraszok (nyicsiklandozó illataival arra csábítanak bennünket, hogy pihenjünk egy kicsit.

A várost és környékét nagyon szépen bemutatja a Hanság Múzeum, amely a Budapest

felé menő út első elágazásánál található. Az itt látható kiállítás egyik része az elhíresült 56-os sortűz áldozatainak állít megrázó emléket. A határőr-

laktanya előtti téren közel 100-an haltak meg, a sebesültek száma 300-ra tehető. Az emlékműnél a kopjafák sorai és a keresztről lezuhant Jézus látványa döbbenetes erővel hatott rám. A témánál maradván és folytatva az emlékezést, érdemes átmenni a szomszédos Ausztriába, a közeli Mosontarcsára (Andau). Jelképpé vált az andai híd. A Hansági-főcsatorna egyik ágán átívelő fahíd ma műemlék. Itt keltek át nagyon sokan az akkori disszidensek közül. A forradalom után elmenekült 200.000 magyar emlékoszlopa fogad bennünket a híd felé vezető 9 km-es út kezdetén. 10 éve 17 ország képzőművészei összefogtak, hogy méltó emléket állítsanak azoknak, akik a vasfüggöny, a szögesdrót és az aknák áldozatai lettek. Az út mindkét oldalán döbbenetes erejű alkotások és szoborkompozíciók idézik ezt a vészterhes korszakát a magyar történelemnek, amikor Máray szavaival „Egy nép kiáltott. Aztán csend lett.”

Üdvözlettel:

Bödi Mária

# VADÁSZOLDAL

„A vadászat aktív természetvédelem”

## „Kacsa-bélyeg”

Az új év első lapszáma alkalmából is nagy szeretettel üdvözlöm az olvasókat. Reménykedem abban, hogy ez évben is sokan olvassák majd vadászközösségünk és hazánk vadgazdálkodásával, természetvédelmével kapcsolatos írásaimat. Kívánok mindenkinek jó egészséget és boldogságot az elkövetkező hónapokban. A mai lapszámban megismertetem önöket egy természetvédelmi-vadászati kezdeményezéssel, és bízom abban, hogy sokan lesznek, akik segítenek majd, a környezetünk megóvása érdekében. A vadlexikonomban pedig egy kecses kisragadozóról, a hermelinről olvashatnak.

Nem szégyen másoktól tanulni, mert ami a jó Amerikában és Európa nyugati felén, be kell, hogy váljék Magyarországon is. Az ötlet 1934-ben Amerikában született, ahol kitalálták, hogy ha a vízivadra vadászók kötelezően megvásárolnak egy néhány dolláros bélyeget, a bevételből költeni lehet a vadlibák, vadrécék élőhelyeinek megóvására, fejlesztésére, a kutatások finanszírozására. Azóta minden évben megjelent egy-egy bélyeg...! 1994-ben a FACE (Európai Unió tagállamaiból alakult vadászati-természetvédelmi szövetség) Dániában indította útjára a természetvédelmi bélyeg sorozatát, és azóta öt „kacsa-bélyeg” bocsátott ki. Nyilvánvalóan a magyar vadászati-természetvédelmi eredményekre tekintettel 2002-2003-ban Magyarországra esett a választás (pedig mint tudott, még nem vagyunk az EU tagjai között).

Magyar művész - Valaczkai Erzsébet festő - nyerte el a tavalyi pályázatot, a beküldött munkájával. A bélyegek eladásából befolyó bevételek jelentős része Magyarországon lesz felhasználva, még hozzá egy civil természetvédelmi katasztrófa alap életrehívásával. Egy természeti katasztrófa - legyen az árvíz, belvív, tűzvész, viharkár vagy pusztító járvány - ugyancsak jelentős kárt okoz az ország flórájában, vadon élő állatvilágában... és csak nagy ritkán jut pénz az élővilágot ért kártételek enyhítésére. A természetvédelmi katasztrófa alap ezt igyekszik majd pótolni. A vadászok-horgászok-környezetvédők és a természetet és állatokat kedvelők megvásárolhatják a bélyeget postahivatalokban, vadászboltokban és a Megyei Vadászka-marák helyiségeiben.



A „kacsa-bélyeg” nem igazi bélyeg, levelek bérmentesítésére nem alkalmas. Tulajdonképpen egy önkéntesen vállalt nemes cselekedet, jótékony hozzájárulás a magyar vadvilág értékeinek megóvásához, az állatvilág megsegítéséhez. A bélyeget érdemes megőrizni, mert a február 28-iki sorsoláson 10 napos, 2 személyes ausztráliai, afrikai, Duna-deltai utazásokat és értékes tárgyjutalmakat sorsolnak ki. A bélyegek ára 1500 Ft (6 Euro), és mindegyikük sorszámmal ellátott. Kockáztassuk meg ezt a pénzt a nem mindennapi utazásokért... és ha netán nem Önök nyernek majd, akkor is jó célra költöttek: a magyar vadvilágra! Egyetlen természetvédelmi bélyeg megvásárlása is segíti hazánk természeti kincseinek megóvását. Amikor tehát Ön majd megvásárolja a magyar „kacsa-bélyeget”, jó célok megvalósulását segíti és nyerhet is a sorsoláson! De az igazi nyertesek a vadkacsák, vadlibák, gémekek, kócsagok, énekes madarak, őzek, nyulak, fácánok és az egész vadvilág lesz!

## Vadlexikon 10.

### Hermelin (*Mustela Erminea*)

A hermelin a menyétnél valamivel nagyobb termetű és ahhoz színezetében is nagyon hasonló ragadozó emlős. Európa túlnyomó részein előfordul, a déli országok kivételével. Hazánkban nem olyan közönséges, mint a menyét, de azért sok helyen megtalálható. Kedveli a nádasok környékét, folyóártereket, de láperdőkben, nagyobb parkokban, patakok mentén is rábukkanhatunk. Télen a rágcsálókat követve pajtákban, szérűskertekben is felbukkan. Bundája vörösesbarna, torka, melle és hasaalja fehér, a fark vége fekete. Színezete a tél beálltával változik. Ekkor sárgásfehér lesz, a farkvég azonban mindig fekete marad. Ez megkülönbözteti a menyéttől, mert annak a farka egyszínű vörhenyesbarna. Tavasszal és ősszel a legkülönbözőbb átmeneti „tarka” példányokkal találkozhatunk. Bár inkább éjszakai állat, nappal is találkozhatunk vele. Kereső és hajlékony testével rendkívül

6-10 cm a farkára esik. Súlya a 300 grammot is elérheti. A nőstények jóval kisebbek, mint a hímek. A párzási idő február végére, márciusra esik, de néha kitolódik a nyári időszakokra is. A nőstény ürge vagy hörsög odújában, sziklahasadékokban, gyökerek között, mohával, fűvel gondosan bélelt vackában 4-9 fiókát ellik. A kölykök száma akár a 13-at is elérheti. A kicsik a tizedik napon kezdenek látni, s ettől kezdve gyorsan növekednek. A hermelin évente csak egyszer kölykedzik. Tápláléka különféle rágcsálókból áll, és a hörsögtől a patkányig terjed. Néha nyulat és esetleg őzgidát (!) is zsákmányol. A naponta elpusztított rágcsálók száma a menyéhez hasonlóan tekintélyes (10-15 db). Nagyon gyakran többet öl meg zsákmányából, mint amennyit el tudna fogyasztani. Ez a ragadozó ritkábban merészkedik tyúkólakba, mert nem szereti a civilizációt. De ha betéved nagyritkán, akkor a nyakon támad, a vért kiszívja, majd a



ügyesen mozog, a hörsögtől, a vízi pockot és az ürget a saját vackában is megfogja. Kitűnően és bátran úszik a vízben. Testhossza 26-34 cm, s ebből

hullát otthagya távozik. A hermelin hasznossága és ritkuló száma miatt egész évben védettséget élvez! Észmei értéke 10.000 Ft.

A februári lapszámban megpróbálom értékelni az elmúlt év vadgazdálkodási eredményeit, és beszámolok az év végi játékról. A vadlexikon következő számában egy közismert kártékony madárról, a szarkáról olvashatnak majd.

Major Attila



# SPORT



## Év végi számvetés

Ismét eltelt egy év, sportegyesületeink számot adtak az elvégzett munkáról az elért eredményekről, és úgy érzem, hogy érdemes ezekről beszélni.

Sportegyesületeinkben összesen kb. 250-300 fő sportol versenyszerűen ami igen nagy szám a község lakosságához képest. Ha a településünk sportéletéről beszélünk, akkor mindenkinek a labdarúgók, kézilabdázók és a kajakosok jutnak az eszébe, de én idesorolom a Vértessy Tánc-Sport Egyesület táncosait, a lövészklub tagjait és a sakkozókát is. Öröndetes, hogy fiataljaink ennyi lehetőség közül választhatnak. Aki nem akar versenyszerűen sportolni az is megtalálja a lehetőséget arra, hogy sportoljon. Erre különösen nyáron adódik jó lehetőség, gondoljunk csak a szép környezetben levő sporttelepünkre és a Körös partra ahol jókat lehet focizni, úszni, kajakozni és sok más sporttevékenységet folytatni.

Ebben az összefoglaló írásban nem törekszem arra, hogy részletesen értékeljem sportegyesületeink munkáját, ezért csak a legfontosabbakat emelném ki.

Labdarúgóinknak a nyár elején teljesült a régi vágyuk, felkerültek a megyei I. osztályba miután a II. o. bajnokságban második helyezést értek el. Nemcsak vágyakoztak hanem igen sokat is tettek érte, így megérdemelték a sikert. Nemcsak a felnőtt csapat szerepelt eredményesen hanem a fiatalok is, hiszen az ifjúsági csapat is második lett. Emellett kiemelt figyelmet fordítanak az utánpótlás nevelésére is. Csatlakoztak az iskolai Bozsik programhoz, melynek keretében már az alsó tagozatos gyerekekkel is foglalkoznak.

Tavasszal avatták fel a sportszékház kibővített, felújított öltözőjét melyet ISM támogatással és jelentős önerővel valósított meg az egyesület. A megyei I. o. bajnokság őszi idényében a csapat az igen erős és kiegyensúlyozott bajnoki mezőnyben a 13. helyen áll. 5 győzelem, 3 döntetlen, 7 vereség és 18 pont a mérlege, és mindösszesen csak hét ponttal van lemaradva a harmadik helyezettől.

Kajakosaink eredményéről az idei évben is mindig beszámoltunk az újság hasábjain. Azt is örömmel mondhatjuk el, hogy nagyon sok fiatal gyerek választja sportágának a kajakozást.

Ebben az évben a fiatalok szerepeltek eredményesebben az utánpótlás bajnokságon, akik ha szorgalmasan dolgoznak tovább, még sok örömet okozhatnak nekünk.

Június végén rendeztük meg a Simon Fiala Tibor Emlékversenyt. A hagyományokhoz híven újra sokan kilátogattak a versenyünkre és drukkolhattak a hazai sikerekért.

A kézilabdázókról az idén kevesebbet hallhattunk. Ők a csapatépítés időszakát élik, új edzők irányítják a munkát aminek előbb-utóbb meg lesz az eredménye, és k is győzelmekkel örvendeztetik meg a szurkolókat.

Szeretnék még szólni a táncosokról, hiszen k is versenyekre járnak és nagyon szép eredményeket érnek el. Ebben az évben is megrendezték az országos versenyüket, amire szűknek bizonyult a Kultúrház nagyterme. Sajnos az időpont egybeesett a Simon Fiala versenyyel, de remekül megfért egymás mellett a két sportrendezvény. Volt olyan helyi fiatal, aki délelőtt táncolt, délután kajakozott, de ez csak öröndetes.

Lezárult az év, de sportolóink nem pihennek, folytatják tovább a felkészülést a jövő évi versenyekre.

Végül a jövőre vonatkozóan egy pár kérés lenne a sportegyesületekhez, sportolókhöz, edzőkhöz, vezetőkhöz. Arra kérem őket, hogy a minél jobb tájékoztatás érdekében írjanak minél többet az ott folyó munkáról. Színesítsük a lapot azzal, hogy a játékosok, szurkolók mondják el a véleményüket. Ez sokszor hitelesebb mint az én véleményem. Arról is várom az olvasók véleményét, hogy még miről írjunk milyen formában mit változtassunk a lap tartalmán.

Végezetül engedjék meg, hogy minden olvasónak a magam és a sportolók nevében az új évben minden jót kívánjak.

Fabó István

## Sportriporter beszólások

- Válogatás az internetről -

**Knézy:** Hatalmasak ezek a belga játékosok, betöltik az egész képernyőt.

Elszállt Anderson lába, most hozzák vissza a stadionba.

Mint egy romboló, odakúszik.

Most látom, nem is Daszajev állt a kapuban. (a meccs végén)

Most nem akarok beleszólni, mert gyászszünet van.

Zidane eltéveszthetetlen stílusban kezeli a labdát. Hoppá, most látom ez nem is Zidane.

És igen, itt jön a magyar zászló! A felső szín piros, a középső fehér, az alsót nem látom. (az olimpián)

**Hajdú B.:** Azt kell mondanom, amit már Dobó István is mondott az egrí vár védeleme közben: feljöttek a törökök.

Tipikus svéd kapus: beállt a kapuba, s véd.

A kapusnak komolyan kell összpontosítania, hogy ne dőljön el addig, amíg a labda odaér.

Most pontot tehetett volna a továbbjutás kérdőjelére.

Belemártja a vízbe, mint német turista a virslit a Balatonon.

**Vitár:** És most 22-es számmal beáll a 22-es játékos.

Az ellenfél egyszerűen nem tud eljutni a Porto kapujáig. Pontosabban el tud, csak labda nélkül.

Tizenegyes, érdekes döntés. De lássuk csak, az argentinok újabb támadást vezetnek, szinte lekopírozzák az előző akciót és tizenegyes újra. Azaz bocsánat, az előző ismétlése volt.

És most kiállították az egész csapatot!... Ja nem, sorcsere. (egy hokimeccsen)

Hátulról, ahogy a férje szokta. (a Bjelova-Bjelov röplabdaházaspár nőtagjáról)

**Fragó:** Elnézést, csak leesett a mikrofonom és felnyomtam magamnak.

És most következzen a meccs! A riporter Fara..., de hisz az én vagyok. A mérkőzést Hajdú B. közvetíti.

**Gundel Takács:** És szenzációs gól! Lett volna, ha kapura megy. Szegény Koszta, biztos „elátko(s)zta” ezt a pillanatot. (egy öngólról)

És góóóóóóó, nem oldalháló, góóóóóóóóó, oldalháló.

**Vass István Z.:** A Vasas kapusa, Kakas dobja ki a labdát, amely Farkashoz kerül, aki jól passzol Nyúlhoz. Ha hozzáteszem, hogy a játékező Maczkó, akkor itt az egész állatkert.

Milyen jól el lehetne adni ezeket a játékosokat, ha gépkocsik lennének. Az eladónak csak annyit kellene mondani: ezt nézze uram, alig futott.

**A Hunyadi Mátyás Kajak-kenu és Szabadidő Sport Club értesíti az adózó állampolgárokat, hogy egyesületünk részére ez évtől kezdve lehetőség nyílt a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlására. Kérjük, hogy aki támogatni szeretné működésünket, az alábbi adószámra teheti meg a felajánlást.**

Adószám: 18382983-1-04

Köszönjük a támogatást.

**A Hunyadi Mátyás Sportegyesület kéri azon adózókat, hogy akik a labdarúgást szeretnék támogatni, azok a személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával tehetik ezt meg.**

Adószám: 19976550-1-04